

REGIE OP ONDERWIJS HUISVESTING

**INTEGRAAL
HUISVESTINGSPLAN
2024-2039**

Voorwoord

Wij zijn blij met het integraal huisvestingsplan (IHP) van Hilversum 2024-2039: 'Regie op Onderwijshuisvesting!'. Dit geactualiseerde IHP biedt immers een toekomstbestendig perspectief voor alle scholen, zodat er voorzien kan worden in goede schoolgebouwen die aansluiten op de gewenste onderwijsvorm, het aantal leerlingen en de kwaliteitseisen van het gebouw.

Draagvlak is essentieel voor een doeltreffend IHP, daarom is dit plan in nauwe samenwerking en afstemming met de schoolbesturen uit de gemeente Hilversum tot stand gekomen. Met dit ambitieuze plan realiseren we de aankomende 4 jaar renovatie en nieuwbouw, waarmee de kwaliteit van de schoolgebouwen verbetert. Ook geeft het een doorkijk naar de opvolgende 12 jaar.

Goede schoolgebouwen zijn onmisbaar voor goed onderwijs. Schoolbesturen en de gemeente delen wettelijk de verantwoordelijkheid voor de schoolgebouwen. Dit IHP geeft een realistisch beeld van de projecten waaraan we de komende jaren gezamenlijk gaan werken. Deze projecten komen onder andere voort uit gewijzigde leerlingaantallen. Hilversum kent bovengemiddeld veel monumentale schoolgebouwen, hier wordt in dit plan specifiek rekening mee gehouden. Dit IHP zorgt ervoor dat de financiering toereikend is voor duurzame en toekomstbestendige onderwijshuisvesting. De nieuwe werkwijze brengt eenvoud en versnelling binnen het uit te voeren plan.

Onze ambitie is dat ieder kind goed onderwijs krijgt, en zonder degelijk schoolgebouw is dit onmogelijk. Daarom is er behoefte aan gebouwen die kwalitatief, functioneel en duurzaam zijn, en gebouwen die kunnen voorzien in de hedendaagse onderwijskundige en maatschappelijke vraagstukken.

De gemeente Hilversum volgt de pedagogische ontwikkelingen en inzichten aangaande de doorgaande leerlijn die van belang is voor kinderen. Waar mogelijk zal zij deze bij het voorzien in onderwijshuisvesting in haar afwegingen betrekken en faciliteren en integraal benaderen.

Om het plan te realiseren is het van belang dat wij als gemeente de regie pakken en geen vraagstukken naar de toekomst schuiven. Kortom, de komende jaren willen wij binnen de kaders van de verordening uitvoering geven aan onze visie en ambities, de onderwijs vernieuwende concepten, duurzame en frisse scholen en niet te vergeten de samenwerking onderling. Naar mijn overtuiging worden daartoe met dit IHP de juiste stappen gezet.

Wij willen graag iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan het tot stand komen van het IHP. Jullie inzet is waardevol en draagt bij aan de toekomst van onze jeugd in Hilversum.

Karin van Hunnik,
wethouder onderwijs gemeente Hilversum

Inhoudsopgave

VOORWOORD	02	AMBITIELIJN 3: HILVERSOMS KWALITEITSKADER, COFINANCIERING EN INNOVATIE	15	BIJLAGE	39
INLEIDING	04	Terugblik IHP 2020	15	Toelichting	39
Aanleiding	04	IHP 2024 - 2039	16	projectoverzicht 2024 – 2027	
Wettelijk taken gemeente	04	Hilversums Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting	18	Doorkijk naar 2028 – 2039	44
Verordening 2022	05	Cofinanciering vervangende nieuwbouw en renovatie	21		
Actualisatie 2024-2027	05				
Urgentie	05	MONUMENTALE KARAKTER SCHOOLGEBOUWEN	23		
Periode 2020-2023: terugblik	06				
Drie ambitielijnen	07	BALANS TUSSEN LEERLINGAANTALLEN EN HUISVESTINGSCAPACITEIT	25		
Relatie IHP 2020 en actualisatie 2024	07	Leerling prognoses	26		
Financiën en zwaarwegende kwesties	07	Toename van nieuwkomers	26		
AMBITIELIJN 1: EEN NIEUWE WERKWIJZE	08	AANSLUITING STEDENBOUWKUNDIGE ONTWIKKELINGEN	27		
Aanleiding	08				
Twee cycli	08	OVERZICHT PROJECTEN	28		
De vierjaarlijks IHP-cyclus	09	Projectoverzicht 2024-2027	30		
Prioriteringscriteria	10	Doorkijk naar periode 2028-2039	31		
De OHP-cyclus	10				
VNG Verordening	11	STRATEGIE VOOR TIJDELIJKE HUISVESTING	32		
Overgangsregime	11	Analyse	32		
Bouwheerschap	11	Tijdelijke huisvestingscarrousel	33		
		Aanbevelingen	33		
AMBITIELIJN 2: RUIMTE GEVEN AAN HET OPGROEIEN VAN KINDEREN	12	FINANCIËN IHP 2024-2027	35		
Doelstellingen IKC	13	Investeringsbegroting	36		
Huisvesting en realisatie IKC	13	Effecten op de exploitatiebegroting	38		
Aanbevelingen ambitielijn 2	13				

Inleiding

Aanleiding

In 2020 is het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs tot stand gekomen. Een toekomstbestendig perspectief voor alle scholen in Hilversum. Het IHP is gerealiseerd door een nauwe samenwerking tussen schoolbesturen en de gemeente Hilversum.

Zoals het IHP2020 stelt: *'Dit IHP biedt de gemeente en schoolbesturen een dynamisch beleidsperspectief, geborgd in een gedragen en transparant uit te voeren Meerjarig Huisvestingsplan.'* (IHP2020, p.5). Ook het coalitieakkoord *'Hilversum koesteren 2022-2026'* benadrukt het belang van een blijvende investering in goede onderwijshuisvesting.

Wettelijk taken gemeente

De taken en verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbestuur zijn wettelijk bepaald. De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het onderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. De gemeente is sinds IHP 2020 tevens verantwoordelijk voor renovatie. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de instandhouding van het schoolgebouw. Taken als het onderhouden en het uitvoeren van inpassende onderwijskundige aanpassingen zijn belegd bij schoolbesturen.

Er ligt een voorstel van Wet tot wijziging dat tot stand gekomen is op basis van voorstellen vanuit de VNG, PO-Raad en VO-Raad om te komen tot een meer planmatige en doelmatige aanpak van onderwijshuisvesting. Met het wetsvoorstel wordt beoogd het stelsel van onderwijshuisvesting te optimaliseren. Het wetsvoorstel zal vrijwel zeker worden aangenomen, want over de uitgangspunten en de inhoud van het wetsvoorstel bestaat maar beperkt discussie.

Het IHP2024-2039 sluit zoveel mogelijk aan bij ontwikkelingen op het gebied van wetgeving. In het wetsvoorstel:

- Krijgt renovatie een wettelijke status die als voorziening opgenomen wordt in de onderwijshuisvestingsverordening van gemeentes.
- Wordt het investeringsverbod opgeheven dat voor het primair onderwijs geldt.
- Worden gemeenten verplicht een IHP voor 16 jaar op te stellen, dat iedere vier jaar wordt geactualiseerd. Het IHP dient te bevatten: een vermelding van de voorzieningen in de huisvesting voor een periode van vier kalenderjaren en vermeldt op welke kalenderjaren het plan betrekking heeft. Tevens dient het plan de voornemens te bevatten voor de voorziening in de huisvesting in de periode van 12 jaar volgend op de periode van vier jaar waarvoor het plan geldt.
- Worden schoolbesturen verplicht een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op te stellen.

Verordening 2022

De gemeenteraad heeft de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hilversum 2022' vastgesteld. Hierin wordt de volgende definitie van een IHP genoemd: *'Het door de raad vierjaarlijks vast te stellen plan waarin de strategische en budgettaire kaders van het gemeentelijke onderwijshuisvestingsbeleid zijn beschreven en waarin een overzicht is opgenomen van de over een periode van 16 jaar voorgenomen huisvestingsprojecten.'* In artikel 6 van de verordening staat:

1. *Op voorstel van het college en na op overeenstemming gericht overleg met de gezamenlijke bevoegde gezagen stelt de raad een integraal huisvestingsplan ééns per vier jaar vast. Dit plan beschrijft, op basis van de onderwijskundige en maatschappelijke beleidsdoelstellingen voor een periode van ten minste 16 jaar, de voorgenomen onderwijs-huisvestingsvoorzieningen.*
2. *Onderdeel van het integraal huisvestingsplan vormt een meerjarenuitvoeringsprogramma met investeringsschema voor een periode van ten minste vier jaren, waarin de voorgenomen onderwijshuisvestingsvoorzieningen per jaar en per school zijn beschreven, alsmede de daaruit voortvloeiende investeringskosten.*
3. *Jaarlijks evalueert het college, samen met de vertegenwoordigers van de bevoegde gezagen, het meerjarenuitvoeringsprogramma en meerjareninvesteringschema. Dit kan leiden tot een aanpassing van het meerjarenuitvoeringsprogramma mits dit past binnen het meerjareninvesteringschema.*

Deze actualisatie sluit aan bij de in de Verordening gestelde eisen.

Actualisatie 2024-2027

Om onderwijshuisvesting toekomstbestendig te maken is het noodzakelijk (tevens in lijn met de verordening, naderende wetgeving en beschrijving in IHP2020) om het IHP eens in de vier jaar te actualiseren door te kijken naar de meeste recente ambities op het gebied van onderwijs, naar maatschappelijke ontwikkelingen die het onderwijs raken en naar veranderde wet- en regelgeving. Daarnaast is een actualisatie ook een goed moment om de werkwijze die de gemeente en de schoolbesturen hebben ontwikkeld onder de loep te nemen. Kortom de actualisatie is nodig om een aantal knellende problemen op te lossen en om het Meerjarig Uitvoeringsprogramma transparant, stabiel en toekomstbestendig te maken.

De actualisatie stelt de gemeente in staat om op een integrale wijze regie te voeren op de uitvoering van het uitvoeringsprogramma onderwijshuisvesting en nieuwe opgaves. Deze actualisatie sluit aan bij de in de Verordening gestelde eisen én bij de ontwikkelingen op het gebied van wetgeving. Dit IHP maakt duidelijk welke projecten in de periode 2024-2027 worden uitgevoerd inclusief de bijbehorende budgetvraag. Tevens geeft het plan een doorkijk naar de periode van 12 jaar volgend op de periode van vier jaar waarvoor dit plan geldt (2028-2039).

Urgentie

Op 5 september 2023 stuurden De VNG, PO-Raad en VO-raad een gezamenlijke open brief aan de nieuw aangetreden Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs Mariëlle Paul, met een afschrift aan de Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, om de urgentie hoog te houden op het thema onderwijshuisvesting. In deze brief wordt de noodzaak benadrukt van duurzame schoolgebouwen met een binnenklimaat dat geschikt is voor inclusief en modern onderwijs: *'Alleen zó investeren we in prettige, frisse en eigentijdse gebouwen die positief bijdragen aan leerprestaties en het welzijn van leerlingen. Alleen zó verminderen we het ziekteverzuim en verhogen we het welzijn van medewerkers, die zulk belangrijk werk doen voor de gelijke kansen van onze kinderen en het succes van de Nederlandse kenniseconomie.'*

Periode 2020-2023: terugblik

Meerdere projecten uit IHP2020 hebben vertraging opgelopen in de planvorming. Bijvoorbeeld door onvoorziene omstandigheden zoals aanvullende eisen of vertraging in gebiedsontwikkeling. In het IHP 2020 was bijvoorbeeld voor het Arenapark de planning gericht op 2023, dat is niet realistisch gebleken.

Het in 2020 vastgestelde IHP ging uit van minimumscenario's. Dit is niet altijd meest toekomstbestendige oplossing en is er sprake geweest van een scenariwijzigingen. Zoals bij het Montessori Centrum, Villa Vrolik, Paulusschool en de gymzalen voor AT College.

Bij de uitvoering van het IHP 2020 is er een werkwijze ontwikkeld om via tranches van vier jaar het IHP uit te voeren. Onderdeel van deze werkwijze is het werken met business cases en scenario's. Inmiddels is duidelijk dat de werkwijze met businesscases en meerdere scenario's het opstarten en uitvoeren van ontwikkel- en bouwinitiatieven onnodig complex en tijdrovend maakt.

Het gevolg is dat de uitvoering van het IHP achterloopt bij de afgesproken planning. Daarnaast zijn zowel gemeente en schoolbesturen het eens dat door de eerder gekozen werkwijze zowel de gemeente als de schoolbesturen te weinig regie hebben op de uitvoering. Daardoor is een integrale aansturing van het onderwijshuisvestingsprogramma niet van de grond gekomen.

Voorts kreeg de uitvoering van het IHP2020 te maken met ingrijpende ontwikkelingen. De gevolgen van de coronacrisis en de toestroom van leerlingen door de oorlog in Oekraïne. Dit heeft druk gelegd op de samenwerkingsrelatie waardoor de focus op het meerjarenperspectief van het IHP uit beeld was. Deze actualisatie voorziet in een aanpak om te komen tot de gewenste integrale aanpak voor de lange termijn, waarbij de gemeente de integrale regie heeft en schoolbesturen primair verantwoordelijk zijn voor de realisering van de projecten.

Drie ambitielijnen

Om tot een samenhangende actualisering te komen hebben de schoolbesturen en de gemeente besloten tot het formuleren van drie ambitielijnen:

- Ambitielijn 1: Een nieuwe werkwijze
- Ambitielijn 2: Ruimte geven aan het opgroeien van kinderen
- Ambitielijn 3: Kwaliteitskader VNG, cofinanciering en innovatie

De drie ambitielijnen zijn het resultaat van intensieve gesprekken tussen de schoolbesturen en de gemeente. De inhoud van de ambities is het gemeenschappelijk resultaat van schoolbesturen en gemeente.

Relatie IHP 2020 en actualisatie 2024

De gehanteerde werkwijze om IHP2020 uit te voeren bleek te ingewikkeld en is aan herziening toe. IHP2024-2039 doet daar voorstellen voor (ambitielijn 1). Daarnaast hebben we oog voor de ambities uit het onderwijsveld op het gebied van doorlopende leerlijnen voor kinderen (ambitielijn 2). Verder is het Kwaliteitskader van de VNG vertaald naar de opgave voor Hilversum (ambitielijn 3) en is dit ook financieel doorgerekend. Met de actualisatie wordt de uitvoering van het IHP stabiel, toekomstzekerder en goed aan te sturen vanuit de gezamenlijkheid van schoolbesturen en gemeente.

Financiën en zwaarwegende kwesties

De ambities zijn financieel doorgerekend waarvan u het resultaat vindt in het [hoofdstuk Financiën IHP 2024-2027](#). Naast de 3 ambitielijnen kent deze actualisatie ook een aantal hoofdstukken met belangrijke onderwijshuisvestingsopgaven, die van grote invloed zijn op het IHP. We noemen: [het monumentale karakter van diverse schoolgebouwen](#), [de balans tussen leerlingaantallen en huisvestingscapaciteit](#), [de aansluiting bij de stedenbouwkundige ontwikkeling op het Arenapark](#), [internationalisering](#), en [een strategie voor tijdelijke huisvesting](#).

Ambitielijn 1: Een nieuwe werkwijze

Aanleiding

Bij de uitvoering van het IHP 2020 heeft de gemeente een werkwijze ontwikkeld om via tranches van 4 jaar het IHP uit te voeren tot 2036. Onderdeel van deze werkwijze was het werken met business cases en scenario's. Nu (in 2023) is duidelijk dat de werkwijze met business cases en meerdere scenario's het opstarten en uitvoeren van ontwikkel- en bouwinitiatieven onnodig complex en tijdrovend maakt. Het gevolg is dat de uitvoering van het IHP achterloopt op de afgesproken planning.

Daarnaast zijn zowel gemeente en schoolbesturen het eens dat door de eerder gekozen werkwijze zowel de gemeente als de schoolbesturen te weinig grip hebben op de uitvoering en daardoor een integrale aansturing van het onderwijshuisvestingsprogramma niet van de grond is gekomen. Ambitielijn 1 van de actualisatie richt zich op de vereenvoudiging van de werkwijze voor aanvragen en prioritering van bouw- en verbouwaanvragen door scholen. Door het toepassen van deze werkwijze wordt het mogelijk om in de uitvoering onnodige vertraging te voorkomen.

Twee cycli

De nieuwe werkwijze die zowel gemeente als schoolbesturen per 2024 willen hanteren berust op twee uitvoeringscycli van het Meerjarig Huisvestingsplan: 1. de IHP-cyclus (van 4 jaar) en 2. OHP-cyclus (jaarlijks) en hun onderlinge samenhang. Het grote verschil met de eerdere werkwijze is dat zwaartepunt van de besluitvorming rond onderwijshuisvesting komt te liggen in de gezamenlijke IHP-cyclus en niet meer in de OHP-cyclus van de individuele projecten. Voordeel is meer gezamenlijkheid, meer realisme en meer stabiliteit in de uitvoering. Met de vierjarige IHP-cyclus stelt de Gemeenteraad de financiële kaders vast voor de uitvoering. De besluitvorming over de eenjarige OHP-cyclus ligt bij het College van B&W. Het IHP is richtinggevend, maar niet doorslaggevend. Een beslissing omtrent financiering van projecten landt altijd in een afzonderlijke beschikking die wordt afgegeven door het college van B&W binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders.

De vierjaarlijks IHP-cyclus

De informatie voor de vierjarige IHP-cyclus kent vier onderdelen: informatie over het project (wat gaan we doen?), de financiën (wat mag het kosten?), het tijdpad van de uitvoering (hoelang gaat het duren?) en de uitvoerbaarheid van de uitvoerder (uitvoerbaarheid door de betrokken school c.q. draagkracht van de uitvoerder). Hierna worden de voorwaarden beschreven om deel te nemen aan een IHP-cyclus.

1. Vorm van het project

Allereerst moet er voor betrokkenen een eenvoudige, eenduidige en transparante beoordeling zijn voor wat een project inhoudt. Basis voor deze beoordeling is de bouwkundige en functionele opname, zoals die ook in de Verordening staat. Voor de projecten die aangemeld worden voor de nieuwe periode wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd.

Het gaat om een NEN 2767-rapportage die als basis dient voor de keuze tussen nieuwbouw of renovatie. Daarnaast wordt bij nieuwbouw gewogen in hoeverre de realisatie van een Integraal Kindcentra een optie is. Een Integraal Kind Centrum (IKC) is een locatie waar kinderopvang, onderwijs en buitenschoolse opvang intensief samenwerken in het belang van de ontwikkeling van kinderen.

Het resultaat is een set projecten voor vier jaar, waarvan duidelijk is wat er gaat gebeuren (renovatie of nieuwbouw). Voor de projecten in het projectoverzicht in deze actualisatie waarbij nog duidelijk moet worden of er sprake is van renovatie of nieuwbouw zal een haalbaarheidsstudie worden uitgevoerd.

2. Realistisch tijdpad

Voor een realistisch tijdpad moet in beeld zijn:

- a. Tijdpad Onderwijshuisvesting: Start voorbereiding, datum VO (voorontwerp), datum DO (definitief ontwerp), datum aanbesteding en mogelijke besluitvorming bij een mislukte aanbesteding. De schoolbesturen leveren dit tijdpad met een onderbouwing aan.
- b. De stedenbouwkundige context en het vergunningentraject.

3. Draagkracht van de organisatie

Het schoolbestuur laat zien dat zij in staat is om als bouwheer het project uit te voeren, naast mogelijk andere bouwprojecten.

4. Realistische beprijzing

Wat betreft de beprijzing van een project gaan we uit van de bedragen zoals in deze actualisering voorgesteld.

Prioriteringscriteria

Om tot een gedragen prioritering te komen zijn criteria nodig. We stellen de volgende criteria voor:

- Uitbreiding heeft voorrang op renovatie (verordening);
- Projecten uit IHP2020 gaan in principe voor nieuwe projecten;
- Beschrijving van de bouwkundige en functionele noodzaak, haalbaarheid in de tijd, draagkracht organisatie;
- Beschikbaarheid tijdelijke huisvesting;
- Beschikbaarheid benodigde extra middelen t.o.v. het IHP 2020;
- Mogelijkheden bij nieuwbouw tot IKC-vorming en verbinding met kinderopvang.

Concept Projectoverzicht en Meerjariginvesteringsschema

Op grond van de bovenstaande criteria stelt het OOGO een concept Projectoverzicht en Meerjariginvesteringsschema voor en geeft aan wat de benodigde investering is voor de uitvoering van die IHP-cyclus.

Rol gemeenteraad bij vaststelling IHP-cyclus van vier jaar

Het Projectoverzicht met Meerjariginvesteringsschema wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. De raad besluit over de financiële kaders waarbinnen de projecten worden uitgevoerd. Het Projectoverzicht met Meerjariginvesteringsschema geeft inzicht in de extra financiële middelen ten opzichte van het investeringsbedrag voor de gehele uitvoeringsperiode.

De OHP-cyclus

Mogelijke afwijking van het IHP Projectoverzicht

De OHP-cyclus betreft het jaarlijks indienen van aanvragen van bouwprojecten voor scholen. Omdat projecten in principe reeds geprioriteerd en zijn opgenomen in de vierjarige IHP-cyclus en de beoordeling, zoals in de verordening is opgenomen, al doorlopen hebben, is de aanvraag eenvoudig.

Drie soorten projectaanvragen

De jaarlijkse OHP-cyclus kent drie soorten aanvragen:

1. Aanvragen die in de IHP-actualisatie een plek hebben gekregen en die volgens planning in aanmerking komen voor financiering.
2. Aanvragen die op het Projectoverzicht van het IHP staan maar waar een wijziging in de plannen is opgetreden die nadere besluitvorming vergt (Verzoek tot Wijziging 'VTW')
3. Nieuwe, niet voorziene aanvragen. Over het algemeen de 'kleine voorzieningen' zoals Onderwijs Leerpakket, bouwkundige gebreken, verhuiskosten e.d.

Snelheid in de procedure

Een Verzoek tot Wijziging ('VTW') past in de reguliere OHP-cyclus. De gelden die er doorgaans mee gemoeid zijn, zullen pas beschikbaar komen in het jaar na het jaar van aanvraag. Ook is de besluitvorming binnen de gemeente doorgaans pas in november of december definitief. Dit kan een project vertragen. Er kan bijvoorbeeld niet aanbesteed worden voor het totale bedrag.

Om vertraging te voorkomen is het wenselijk dat het college van B&W een post onvoorzien kan aanwenden om tot directe betaling over te gaan. Deze stelpost bestaat op dit moment nog niet en zal met de vaststelling van deze actualisatie worden gerealiseerd.

Voorziening spoedprocedure

Een oplossing is de spoedprocedure uit de verordening ook open te stellen voor een Verzoek tot Wijziging. Een positief besluit op een Verzoek tot Wijziging kan voorzien worden van een financieel besluit dat het geld in het opvolgende financiële jaar beschikbaar komt en in de reguliere begrotingscyclus van de gemeente meegenomen wordt. Het betaalritme van de realisering van het project moet dit dan toelaten. De spoedprocedure wordt als het ware ingesluisd in de (financiële) gemeentelijke besluitvorming over het OHP. Hiermee wordt de bouwheer de zekerheid geboden om te kunnen aanbesteden.

Besluitvorming over het OHP

De 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hilversum 2022' voorziet in een besluit door het college van B&W over een OHP. Dat kan als de projecten die bij het OHP worden voorgesteld binnen budget blijven van het Meerjarig uitvoeringsprogramma zoals door de gemeenteraad is vastgesteld. Als dat niet zo is, met name als er veel verzoeken tot wijziging zijn ingediend en er geen projecten 'uitvallen', zal er een besluit van de gemeenteraad moeten volgen om financiële middelen beschikbaar te krijgen (budgetrecht).

VNG Verordening

Om wettelijk verankerd te worden zal de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hilversum 2022' vervangen worden door een geactualiseerde verordening waarin de nieuwe werkwijze een plaats krijgt. In 2024 zal de nieuwe VNG-modelverordening worden gepubliceerd.

De bestaande Hilversumse verordening wordt dan aangepast aan de relevante bepalingen van de nieuwe modelverordening en aan nieuwe beleidslijnen van de gemeente Hilversum. De definitieve concepttekst kan opgesteld worden na het besluit over de actualisatie van het IHP. De aangepaste 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hilversum 2024' zal daarna aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Overgangsregime

De gewijzigde werkwijze van het IHP en het OHP zijn per 2024 zijn nog niet juridisch verankerd in een nieuwe verordening. Om geen tijd te verliezen wordt voorgesteld om zowel de nieuwe prioritering (IHP-cyclus) als de procedure voor het OHP-2025 volgens de voorgestelde werkwijze uit te voeren. Op het OHP 2024 is de oude werkwijze van toepassing.

Bouwheerschap

In artikel (103 WPO, 101 WEC, 76n WVO) is bepaald dat het bouwheerschap wordt neergelegd bij het bevoegd gezag van de school. De wet biedt daarbij wel de mogelijkheid dat het bevoegd gezag en burgemeester en wethouders overeenkomen dat de gemeente de voorziening tot stand brengt. Het moet vooraf duidelijk vaststaan of al dan niet gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid.

Wanneer de gemeente het bouwheerschap op zich neemt, wordt het (juridisch) eigendom na oplevering, overgedragen aan het schoolbestuur.

Ambitielijn 2: Ruimte geven aan het opgroeien van kinderen

We willen dat alle jeugdigen in de gemeente Hilversum zich kunnen ontwikkelen in een omgeving die aansluit bij hun behoeften en talenten. Zoals beschreven in de Hilversumse Educatieve Agenda 2024-2027 willen we dit bereiken door een netwerk met een ontwikkelingsgericht aanbod rondom het kind te organiseren en dit – op plaatsen waar dit er al is – te versterken. Het bieden van een rijk dagprogramma met een aansluitende leer- en ontwikkelomgeving vergroot de kansen van kinderen.

Vorming van Integrale Kindcentra ('IKC's) is een landelijke ontwikkeling ingegeven door pedagogische inzichten in het onderwijs, in de kinderopvang en in de politiek. Ook in Hilversum werken diverse besturen van onderwijs en kinderopvang samen aan de (door) ontwikkeling van IKC's. Het bieden van een rijk dagprogramma met een aansluitende leer- en ontwikkelomgeving vergroot de kansen van kinderen. De organisatie van een IKC gebeurt niet onder verantwoordelijkheid van de gemeente. Wel vraagt IKC-vorming van de gemeente een ondersteunende rol, met name om integrale benadering vanuit de gemeentelijke organisatie. In Hilversum is de samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang.

Alle 15 Stip-scholen werken in samenwerking met de kinderopvang de komende 4 jaar toe naar een integraal kindcentrum (IKC). Een aantal hiervan, te weten De Wijde Blik, de Sterrenschool, de Goudenregenschool en Villa Vrolik, zijn hierin de voorlopers. Ook vindt er samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang plaats bij de Avonturijn, de Da Costaschool, de Van Hasseltschool, de Titus Brandsmaschool, de Kindercampus en de Nassauschool.

Ook deze scholen worden door de bestuurders als voorbeelden van inhoudelijke samenwerking genoemd. Ook het S(B)O in Hilversum werkt samen met gespecialiseerde vormen van kinderopvang.' 'De samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang wordt op diverse scholen (deels) vanuit één gebouw vormgegeven, ook vindt er samenwerking vanuit aparte gebouwen plaats.

Doelstellingen IKC

IKC-vorming kent een aantal algemene doelen zoals doorlopende ontwikkel- en leerlijnen, het tegengaan van achterstanden en segregatie, facilitering voor werkende ouders, dossieroverdracht en een samenwerking tussen KO-PO-Jeugdzorg. De onderstaande punten vormen een belangrijk kader voor een gestructureerde ontwikkeling van IKC's binnen Hilversum:

- De vraagstukken in de samenleving rond inclusie en het voorkomen van achterstanden vragen om een geleidelijke ontwikkeling in de richting van IKC's.
- De ontwikkeling van IKC's heeft tijd nodig. Het is mogelijk om 'klein' te beginnen en bestaande vormen van samenwerking te stimuleren.
- De situatie in de wijk is steeds bepalend voor wat er kan en moet worden ontwikkeld voor de kinderen en de gezinnen. Het LEA-overleg in Hilversum is een goed platform voor beleidsontwikkeling en voor de continue actualisatie van het onderwijsbeleid.
- Vroege signalering van welzijns- en ontwikkelingsproblemen van kinderen is belangrijk. In een IKC is de kans op vroege signalering en effectieve aanpak groter.
- De pedagogische doelen van IKC's en de behoefte aan gezinsondersteuning kunnen per wijk verschillen. Daarom is het belangrijk om het gemeentelijk

wijkbeleid te betrekken bij de beleidsontwikkeling en steeds te streven naar een per wijk en buurt passend netwerk van samenwerking.

- Bij de ontwikkeling van een IKC kan ook met Speciaal (Basis) Onderwijs worden samengewerkt. Dit bevordert inclusie en het samenleven in wijken en buurten.

De organisatie van een IKC gebeurt niet onder verantwoordelijkheid van de gemeente maar de gemeente kan wel IKC-beleid ondersteunen en de vorming van IKC's bevorderen, onder meer door niet alleen de betrokken schoolbesturen, maar ook de kinderopvangorganisaties uit te nodigen voor bestuurlijk overleg over onderwijshuisvesting (het OOGO-onderwijshuisvesting). Daarnaast is het bij huisvestingsvraagstukken vanuit de gemeente van belang om integraal afwegingen te maken. .

Huisvesting en realisatie van een IKC

De gemeente Hilversum wil IKC-vorming ondersteunen door bijvoorbeeld de volgende denkrichtingen te hanteren:

- De gemeente beschouwt kinderopvang als een maatschappelijke voorziening waardoor onder bepaalde voorwaarden met de huisvesting van kinderopvang rekening wordt gehouden als het gaat om scholenplanning en ontwikkeling. Dat wil zeggen dat bij nieuwbouw de extra bouwkosten die de gemeente maakt voor kinderopvang middels marktconforme huur door de kinderopvang worden terugbetaald. Dit betekent ook dat er afspraken worden gemaakt die huurbescherming opleveren voor kinderopvang binnen de integrale samenwerkingsconstructie van een IKC – bijvoorbeeld door de ruimte voor kinderopvang 'buiten de onderwijshuisvesting te plaatsen.' Op deze manier kan deze ruimte ook niet meer worden gevorderd voor de huisvesting van scholen. Bij groei van een school in een gebouw waar kinderopvang integraal deel van uitmaakt, wordt de organisatie voor kinderopvang niet de huur opgezegd maar wordt een andere oplossing gezocht.
- Het huisvesten van een IKC in één gebouw heeft de voorkeur, maar werken vanuit een (nabije) dislocatie is ook mogelijk.

Aanbevelingen ambitielijn 2

1. Deze ambitielijn is een stip op de horizon. In eerste instantie kijken we bij nieuwbouw altijd eerst naar de mogelijkheden tot IKC-vorming. Mocht dat niet mogelijk zijn, dan gaat onderwijshuisvesting voor. Aangezien Hilversum een beperkt aantal m² beschikbaar heeft en de gemeente een wettelijke taak heeft op het gebied van huisvesting van onderwijs. Op het gebied van kinderopvang heeft de gemeente deze wettelijke taak niet. Echter vanuit het belang dat gemeente, onderwijs en kinderopvang hechten aan het realiseren van een doorgaande ontwikkellijn en daarbij een nauwe samenwerking tussen onderwijs en kinderopvang noodzakelijk is, is het streven om de combinatie van onderwijs en kinderopvang in een gebouw of zo dicht mogelijk bij elkaar, zoveel als mogelijk te realiseren.
2. De route naar inclusief onderwijs en initiatieven zoals onderwijs-zorgarrangementen vragen om daarop in te spelen in de fysieke ruimte. Dit vraagt een nadere uitwerking.
3. Er zal een nieuwe nota 'medegebruik en verhuur van onderwijsgebouwen' worden opgesteld. In de nota wordt de positie van kinderopvang en IKC's beschreven.
4. Er vindt een eenduidige en transparante beoordeling plaats (haalbaarheidsonderzoek) voor projecten die op het projectoverzicht staan. Bij deze beoordeling wordt tevens afgewogen in hoeverre het mogelijk/wenselijk is om bij nieuwbouw een IKC te realiseren.

Ambitielijn 3:

Kwaliteitskader, cofinanciering en innovatie

Op het gebied van verduurzaming wil de gemeente Hilversum intensiveren. Verduurzaming van de voorraad is in het IHP 2020 geen zwaartepunt binnen het onderwijshuisvestingsbeleid. Het concept frisse scholen en circulair bouwen ziet de gemeente als een onderdeel van verduurzaming. De gemeente wil deze zaken integraal organiseren en samen met de schoolbesturen een aanpak ontwikkelen. We kijken in dit hoofdstuk eerst terug op de wat er is opgenomen in het IHP 2020 en geven vervolgens aan waar wij naar toe willen werken. Daarna staat de koers die wordt ingezet met deze actualisatie.

Terugblik IHP 2020

In IHP2020 is een normvergoeding per m² BVO opgenomen waarbij op basis van prijspeil 2019 is uitgegaan van:

- € 2.100 normvergoeding
- € 600 BENG-bekostiging
- € 80 - € 150 per m² BVO voor 0 op de meter vanuit schoolbesturen
- Jaarlijkse indexatie op basis van de BDB-index

Deze normvergoeding was passend bij de ambities van destijds. In het IHP2020 is globaal een ambitie met betrekking tot duurzaamheid benoemd. Het begrip duurzaamheid richtte zich op drie verschillende thema's die hieronder worden toegelicht: 1. energie, 2. gezondheid en 3. circulariteit. Hierbij werd gerefereerd aan het 'Programma Duurzaam Hilversum 2016-2020' en het toenmalige coalitieakkoord 2018-2021.

1. Energie

In IHP 2020 is opgenomen om BENG te realiseren én is de ambitie uitgesproken om bij nieuwbouw van scholen binnen de gemeente Hilversum te voldoen aan '0-op-de-meter'. Dit houdt in dat het saldo aan gebouw- en gebruik gebonden energie 0 is. Boven op de bijdragen van de gemeente dragen de schoolbesturen bij aan het behalen van aanvullende duurzaamheidsambities (0-op-de-meter).

Als richting voor de bijdrage van de schoolbesturen werd uitgegaan van een bandbreedte van € 80 tot € 150 per m² BVO (inclusief btw en prijspeil 2019). Het is per situatie verschillend welke maatregelen noodzakelijk zijn om de ambitie 0-op-de-meter te realiseren. Ook is het per situatie verschillend in hoeverre het mogelijk is deze ambitie te realiseren.

2. Gezondheid

Het was in IHP2020 de ambitie om alle schoolgebouwen van een gezond binnenklimaat te voorzien. Gemeente en schoolbesturen hebben beide de verantwoordelijkheid om deze ambitie te realiseren. Het uitgangspunt is dat er op natuurlijke momenten in de bouwcyclus (dus wanneer renovatie of nieuwbouw plaatsvindt) een optimaal binnenklimaat wordt gerealiseerd.

De ambitie om een gezond binnenklimaat te realiseren diende bij nieuwbouw en renovatie te worden gerealiseerd uit het beschikbare budget ten behoeve van BENG (een percentage van) € 2.700 per m² BVO); prijspeil 2019.

3. Circulariteit

Het thema circulariteit is in het IHP 2020 benoemd aan de hand van de beoordelingsmethodiek 'Circulariteit Prestatie Gebouw' (CPG). Met name bij nieuwbouw- en renovatieprojecten zien de gemeente en schoolbesturen kansen om circulariteit te integreren in het bouw- en gebruiksproces. Zo wordt er gedacht aan demontabel bouwen en circulair slopen van onderwijshuisvesting. Het is per situatie afhankelijk hoever je hierin kunt en wilt gaan, daarom werd in IHP2020 geen financiële vertaling voor circulariteit opgenomen.

Bij circulair bouwen behouden de gebouwen een zekere restwaarde, omdat bouwmaterialen na een levenscyclus herbruikbaar zijn. De kapitaallasten van een investering worden daarom niet naar 0 afgeschreven, wat de levensduurkosten van een gebouw ten goede komt. De gemeente Hilversum schrijft kapitaallasten momenteel af tot 15%. Onderzocht wordt of dit percentage kan worden verhoogd naar 25% vanwege een circulaire aanpak.

IHP 2024 - 2039

met een Hilversums kwaliteitskader, een benadering via Total Cost of Ownership (TCO), een nieuwe vorm van aanbesteden (IPS), meer aandacht voor de energietransitie en circulariteit. De volgende onderwerpen krijgen daarom binnen ambitielijn 3 een plek in het IHP:

1. Landelijk kwaliteitskader Onderwijshuisvesting
2. Hilversums kwaliteitskader Onderwijshuisvesting
3. Total Cost of Ownership in Hilversum (TCO)
4. Innovatie en ontwikkeling (IPS)
5. Energietransitie
6. Circulariteit

1. Landelijk Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting

De VNG, PO-raad en VO-raad hebben een kwaliteitskader opgesteld voor onderwijshuisvesting. Dit kwaliteitskader is tot stand gekomen in afstemming met schoolbesturen, gemeente, onderwijsveld en professionals. In april 2023 is het kwaliteitskader compleet geactualiseerd inclusief kostenramingen, deze informatie is hieronder terug te vinden in de kostenopbouw van het kwaliteitskader.

In het kwaliteitskader staat wat gezamenlijk wordt verstaan onder de basiskwaliteit van de schoolgebouwen. Het biedt inzicht en houvast voor alle partijen om afspraken te maken over het gewenste kwaliteitsniveau. De kwaliteitscriteria zijn richtinggevend, geen norm. De kaders houden rekening met de wettelijke minimale eisen uit het Bouwbesluit en met de kwaliteitscriteria op het terrein van duurzaamheid, gebruik (functioneel), beleving (architectonisch) en techniek. De kwaliteitskaders kunnen dienen als checklist voor bestaande gebouwen en als basis voor een prestatieopdracht bij een renovatie of nieuwbouw aan architecten, adviseurs en bouwers.

In het concept Frisse Scholen is aandacht voor energie, luchtkwaliteit, temperatuur, licht en geluid. Een Frisse School is een schoolgebouw (basis- of voortgezet onderwijs) met een laag energieverbruik en een gezond binnenmilieu. Het gaat dus verder dan alleen ventilatie. Het concept Frisse Scholen helpt ambities te formuleren wanneer we voor een nieuwbouw of renovatieopdracht staan. De ambities zijn in te delen in 3 verschillende niveaus:

- **Klasse C (voldoende)** is wat wettelijk minimaal moet worden uitgevoerd, vaak toegepast bij tijdelijke huisvesting. Ventilatie niveau klasse C (6,0 dm³/s per persoon) ligt hoger dan de minimale ventilatie eis gesteld vanuit *het bouwbesluit bij bestaande bouw* (3,44 dm³/s per persoon). Dm³/s staat voor de kubieke decimeter lucht die per seconde beschikbaar is voor elke persoon in een bepaalde ruimte. Deze maat wordt vaak gebruikt om de ventilatiecapaciteit te meten en te specificeren in het kader van bouw- en ventilatienormen.

- **Klasse B (goed)** is het niveau dat de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland adviseert te gebruiken bij nieuwbouw of grootschalige renovaties. Het ventilatieniveau klasse B is gelijk aan de ventilatie-eis gesteld vanuit *het bouwbesluit bij nieuwbouw en renovatie* (8,5 dm³/s per persoon).
- **Klasse A (zeer goed)** is het niveau wat vaak op specifieke onderdelen wordt toegepast wanneer dit om extra kwaliteit vraagt. Een voorbeeld daarvan is de akoestiek in het speciaal onderwijs of in een muzieklokaal. Het ventilatieniveau klasse A (12 dm³/s per persoon) is hoger dan de ventilatie eis gesteld vanuit *het bouwbesluit bij nieuwbouw en renovatie* (8,5 dm³/s per persoon).

De meerwaarde voor Hilversum voor werken met het kwaliteitskader dat landelijk is ontwikkeld is meerledig:

- Het biedt een duidelijke gespreksleidraad met de schoolbesturen over het gewenste kwaliteitsniveau van Hilversumse scholen. De werkgroep voor ambitielijn 3 bestaande uit schoolbesturen en vertegenwoordigers van de gemeente zijn enthousiast over de mogelijkheden die dit kwaliteitskader biedt.
- Het verbindt de bestaande afspraken over duurzaamheid, energie en wettelijke eisen die gelden voor onderwijshuisvesting.
- Het kader is voorzien van een recente doorrekening van de bouwkosten en geeft daarmee binnen een bandbreedte de recente bouwkosten weer.
- Het kader is geïndexeerd naar prijspeil 2024.
- Het kwaliteitskader is uitgesplitst naar stichtingskosten en aanvullende kosten per thema: energieneutraal, duurzaamheid, frisse scholen B, ICT, exploitatie, kwaliteit buitenruimte (bijv. groene schoolpleinen) en overige kwaliteitseisen zoals op het gebied van toegankelijkheid.
- De geformuleerde kwaliteitscriteria kennen duidelijke afstemming met nationale opgaven die er liggen vanuit het klimaatakkoord, grondstoffenakkoord, benodigde verbeteringen op het gebied van binnenklimaat van scholen. Er is een duidelijke koppeling met de sectorale routekaart voor verduurzaming schoolgebouwen, het programma Frisse scholen B en Scholen op Koers naar 2030.

Hilversums Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting

Vanuit het kwaliteitskader is de volgende financiële paragraaf opgesteld. Deze is gericht op het weergeven van de indicatieve initiële kosten van de nieuwbouw van een onderwijsgebouw voor basisonderwijs of voortgezet onderwijs. Hiertoe zijn referentiegebouwen opgesteld op het niveau van het huidige bouwbesluit.

Op basis van deze referentiegebouwen zijn de structurele stichtingskosten bepaald. De werkelijke kosten voor nieuwbouw van een specifieke basisschool of school voor voortgezet onderwijs zullen hoogstwaarschijnlijk hiervan afwijken, omdat geen project exact overeenkomt met de referentiegebouwen.

De werkelijke kosten voor een schoolgebouw zijn project specifiek (onder andere vorm-, locatiegebonden eisen) en zullen vrijwel altijd afwijken van het bijgaande kostenoverzicht. De werkelijke kosten begeven zich in een indicatieve bandbreedte van -5% en +10% ten opzichte van het referentiebedrag. Deze afwijkingpercentages zijn, evenals het kwaliteitskader, berekend door een onafhankelijk kennisinstituut voor bouwkosten (Bouwkosten Database 'BDB')

Daarnaast zijn kostenkengetallen opgesteld van de kosten voor het toepassen van de kwaliteitsthema's ten opzichte van het referentiegebouw. Ook hierbij geldt dat project specifieke aspecten invloed hebben op de daadwerkelijke kosten. Daarnaast dient er nauwkeurig bepaald te worden welke kwaliteits-thema's wenselijk en benodigd worden geacht.

Bij het bepalen van de stichtingskosten is uitgegaan van een traditionele aanpak en traditioneel ontwerp- en aanbestedingsproces. Een andere aanpak, bijvoorbeeld door standaardisering, bundeling en professionalisering kan leiden tot een financieel voordeel.

De marktwerking is in deze kosten niet meegerekend. De huidige gespannen aanbestedingsmarkt zorgt voor een kostenverhogend effect. In een gespannen markt bestaat het risico dat men kwaliteit zal moeten inleveren om toch binnen het budget te kunnen blijven. Deze marktomstandigheden zullen wijzigen.

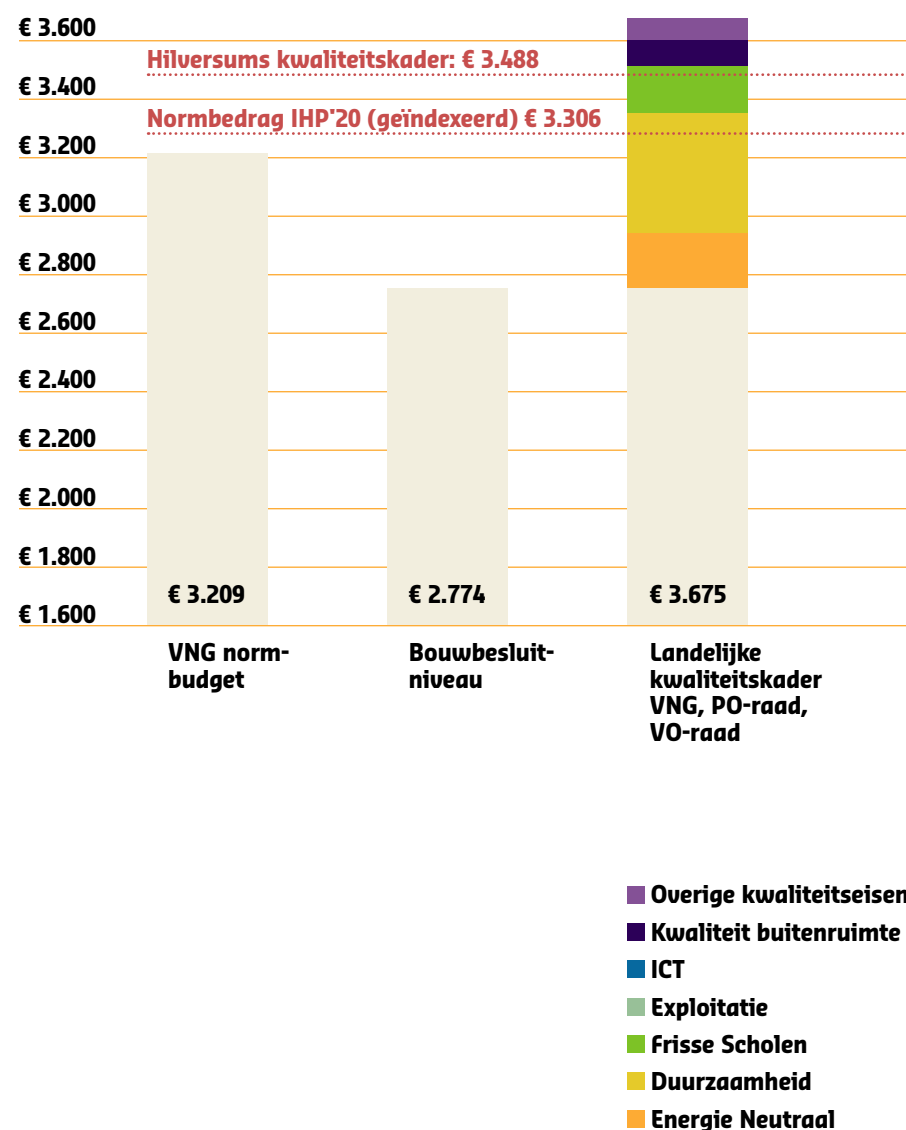
THEMA/ TYPE ONDERWIJS	BASIS ONDERWIJS	VOORTGEZET ONDERWIJS
Stichtingskosten inclusief btw	€ 2.774	€ 2.417
AANVULLENDE KOSTEN VOOR:		
Energie neutraal	€ 119	€ 112
Duurzaamheid	€ 430 <i>€ 300 in Hilversums model</i>	€ 385
Frisse scholen B	€ 174	€ 169
Exploitatie	€ 57 <i>€ 0 in Hilversums model</i>	€ 49
ICT	€ 19	€ 17
Kwaliteit buitenruimten	€ 38	€ 13
Overige kwaliteitseisen	€ 64	€ 42
<i>SUBTOTAAL</i>	€ 902	€ 783
TOTALE KOSTEN	€ 3.675	€ 3.204

2. Hilversums Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting

Het landelijke kwaliteitskader gaat uit van een basisbedrag (stichtingskosten) van € 2.774 per m² BVO. Daarbij gaat de VNG ervan uit dat schoolgebouwen voldoen aan de wettelijke eisen geldend per 1 februari 2023, aangevuld met de minimale eisen om een school redelijkerwijs te kunnen laten functioneren. Naast het bedrag van € 2.774 noemt de VNG ook aanvullende kosten per thema. Daarbij gaat het om energieneutraal, duurzaamheid, frisse scholen B, ICT, exploitatie, kwaliteit buitenruimte (groene schoolpleinen) en overige kwaliteitseisen op het gebied van toegankelijkheid. Een keuze voor de extra thema's betekent een toename van de kosten met € 901 per m² BVO, waarmee het totale bedrag uitkomt op € 3.675 per m² BVO.

Het kwaliteitskader is een landelijk ontwikkeld model dat als basis dient voor het Hilversumse model. Een belangrijk uitgangspunt is een fris binnenklimaat voor leerlingen. De gemeente Hilversum kiest ervoor om ambities en kwaliteit van onderwijshuisvesting te verhogen t.o.v. IHP 2020 én een nadrukkelijker samenwerking met schoolbesturen bij verduurzaming van panden en de financiering hiervan. De aanvullende kosten voor duurzaamheid bieden mogelijk een terugverdieneffect. Dit levert voordeel in de exploitatie van schoolgebouwen. Deze post uit het kwaliteitskader wordt daarom niet volledig door de gemeente gefinancierd, uitgegaan wordt van € 300 i.p.v. € 430 per BVO m². Tevens wordt de aanvullende post exploitatie in het Hilversumse model niet vergoed. De aanvullende kosten voor exploitatie dragen bij aan een betere bedrijfsvoering van scholen.

Het landelijke kwaliteitskader maakt onderscheid tussen een normbedrag voor PO en VO. Dat verschil is gebaseerd op de aanname dat VO-scholen een schaalvoordeel hebben ten opzichte van PO scholen. We kiezen in Hilversum voor 1 normbedrag voor zowel PO als VO. Wanneer we naar Hilversum kijken zien we deze schaalvoordelen niet in vergelijking met het landelijke beeld. Het normbedrag voor het Hilversumse kwaliteitskader voor PO & VO komt neer op € 3.488 per m² BVO, prijspeil 2024.

3. Total Cost of Ownership in Hilversum

Zowel bij nieuwbouw als renovatie hebben kinderen en personeel recht op een goed en functioneel schoolgebouw dat geschikt is voor de toekomst, d.w.z. voor een levensduurverlenging van ca. 25-40 jaar.

Het voorstel is dit te bezien in het kader van de feitelijke situatie (maatwerk) en de totale exploitatie voor de levensduur van een gebouw, ook wel Total Cost of Ownership (TCO) genoemd. Total Cost of Ownership houdt in dat gekeken wordt naar de levensduurbenadering van een schoolgebouw. Bij TCO wordt dus niet alleen gekeken naar de stichtingskosten van schoolgebouwen, maar ook naar de financiële gevolgen van keuzes in het ontwerp van schoolgebouwen. Er wordt bijvoorbeeld rekening gehouden met de kosten tijdens het gebruik van het gebouw voor energie, schoonmaak, onderhoud en bouwkundige aanpassingen.

Dit helpt de schoolbesturen om meer regie te kunnen voeren op exploitatie- en onderhoudskosten. Door te rekenen met zowel de investerings- als de exploitatiekosten voor onderwijshuisvestingsprojecten ontstaat er ook de mogelijkheid voor een verdere dialoog over kosten en geldstromen. Het helpt schoolbesturen en gemeente bij het inzichtelijk maken van de consequenties van keuzes in het ontwerp voor de totale kosten en looptijd. Voor zowel het eigenaarsdeel (gemeente) als het gebruikersdeel (schoolbestuur) op basis waarvan afspraken gemaakt kunnen gaan worden over de financiering door beide partijen.

Het is noodzakelijk voor de keuze over renovatie versus vervangende nieuwbouw niet af te wachten tot het gebouw in een slechte technische en functionele staat verkeert, maar al eerder die afweging te maken zodat het schoolbestuur hier rekening mee kan houden in de onderhoudsplanning en de gemeente in haar financieel meerjarenbeleid. In de Hilversumse situatie met vele oude gebouwen (> 50 jaar) is ook hiervoor maatwerk noodzakelijk op basis van een objectieve en heldere methode, waarbij voorgesteld wordt hiervoor de TCO-benadering te gebruiken.

Cofinanciering vervangende nieuwbouw en renovatie

Bekend is dat een schoolbestuur vanuit de Wet Primair Onderwijs (WPO) en de Wet op de Expertise Centra (WEC) niet mag investeren in nieuwbouw of uitbreiding van een school. Een schoolbestuur kan echter wel besluiten te investeren in de kwaliteit van het gebouw. Het gaat dan om aanvullende investeringen, boven op het bouwbesluitniveau. Een schoolbestuur kan en mag investeren in gebouwen waar dat leidt tot een verlaging van de exploitatielasten met een redelijke terugverdientijd. De op handen zijnde wetswijziging voorziet in het opheffen van het investeringsverbod.

Voor wat betreft renovatie en vervangende nieuwbouw is het niet onlogisch dat een schoolbestuur bijdraagt (cofinanciering) in de investeringskosten vanuit de hiervoor bestemde middelen (MJOP) voor het betreffende gebouw. Doordat waar mogelijk en haalbaar wordt afgezien van noodzakelijk groot onderhoud biedt het mogelijk om bij te dragen aan nieuwbouw dan wel renovatie. Het gaat dan om de onderhoudsactiviteiten (vb. een nader te bepalen aantal jaren vooraf en achteraf) die het schoolbestuur voorafgaand aan en na renovatie niet behoeft uit te voeren, omdat deze in de renovatie zijn meegenomen of worden voorkomen. Ook dit is maatwerk en afhankelijk van de termijn waarop de voorzieningen worden uitgevoerd.

Voor zowel renovatie als (vervangende) nieuwbouw kan de gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid worden ingevuld door het combineren van:

1. De inzet van reserveringsmiddelen voor groot onderhoud van de schoolbesturen (een deel van de raming voor planmatig onderhoud voor een nader te bepalen aantal jaren voorafgaand aan en na uitvoering van de werkzaamheden).
2. De gemeentelijke vergoeding voor nieuwbouw/ renovatie van het schoolgebouw.

Opgemerkt wordt dat in verband met een wijziging in de richtlijn voor de jaarverslaggeving voor de Voorziening voor Groot Onderhoud ingaande 1 januari 2024 schoolbesturen ertoe kunnen overgaan om de Voorziening Groot Onderhoud te beëindigen en de uitgaven voor het groot onderhoud te behandelen als investeringen. Als daartoe wordt besloten is er niet langer sprake van het reserveren van middelen voor toekomstige (groot onderhouds-) uitgaven. Of en zo ja hoe dit uitwerkt in gezamenlijke financiering en TCO is nog onderwerp van onderzoek.

De gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid voor zowel renovatie als nieuwbouw betekent ook dat er afspraken moeten worden gemaakt over het monitoren van de kwaliteit van schoolgebouwen. Goede schoolgebouwen zijn een gezamenlijk belang van schoolbesturen en de gemeente; onderhoud zal gericht zijn op een optimale instandhouding. Er zijn onderhoudsactiviteiten waarop bespaard kan worden voorafgaand aan een renovatie of vervangende nieuwbouw en ook nadien.

De financiering vanuit de schoolbesturen komt boven op de gemeentelijke vergoeding. Het in het IHP '20 opgenomen uitgangspunt voor 0 op de meter, dat de schoolbesturen een eenmalige bijdrage bij renovatie en nieuwbouw doen van € 80 tot € 150 per m² BVO, wordt opgenomen in deze bredere TCO-benadering. Het is de wens om samen met schoolbesturen nader te onderzoeken hoe deze cofinanciering kan bijdragen aan het gezamenlijke ambitieniveau. Dit wordt als uitwerkingsvraag verder meegenomen en zal in werkgroepverband een nadere uitwerking krijgen.

4. Innovatie en ontwikkeling: Innovatiepartnerschap Scholenbouw (IPS)

De gemeente Amsterdam heeft het Innovatiepartnerschap Scholenbouw (IPS) ontwikkelt. Dit is onlangs de commerciële fase ingegaan. Het is een aanbestedingsmethode die intensieve samenwerking tussen aanbestedende en inschrijvende partijen mogelijk maakt. Deze samenwerking en het perspectief van een raamcontract voor meerdere bouwprojecten (en een innovatiebudget voor de onderzoeks- en ontwikkelfase) maken het voor marktpartijen mogelijk om te investeren in innovaties op een manier die nu niet mogelijk is.

In de commerciële fase wordt de technologie toegepast in de te bouwen maatschappelijke voorzieningen. De partijen opereren in deze fase binnen een raamcontract als 'preferred supplier'. Er wordt tussen 'preferred suppliers' een minicompentie gehouden. Voor de afzonderlijke projecten binnen IPS is dan geen aanbesteding meer nodig. De gemeente Hilversum kan als MRA-deelnemer hierbij aansluiten.

Voordelen voor de gemeente Hilversum zijn:

- Het dichten van de kloof tussen de ontwikkelopgave en de beschikbare capaciteit in de markt;
- Elk schoolbestuur binnen de MRA met een nieuwbouwopgave kan meedoen binnen het raamcontract van de gemeente Amsterdam;
- Er hoeft geen aanbesteding te worden doorlopen;
- Drie consortia met eigen concepten staan klaar om te bouwen;
- De flexibele bouwconcepten kunnen ieder onderwijsconcept huisvesten;
- De concepten zijn volledige de- en remontabel.

Het grote voordeel is dat de kloof tussen de bouwopgave en bouwcapaciteit hiermee wordt gedicht. Er kwalitatief hoogwaardige scholen worden gebouwd waarbij duurzaamheid, circulair bouwen en flexibiliteit vaste waarden zijn. En de kosten zijn vooraf helder. Het voorstel is om voor nieuwbouwprojecten in Hilversum in samenwerking met de schoolbesturen hierover verder in gesprek te gaan en de mogelijkheden voor nieuwbouw met IPS verder te onderzoeken.

5. Energietransitie

Er wordt gewerkt aan nieuw beleid voor de energietransitie dat zal in samenwerking met de verschillende beleidsafdelingen van de gemeente Hilversum worden ontwikkeld. Het voorstel is om aan te sluiten op het dit beleid toekomstbestendige nieuwbouw en gebiedsontwikkeling bij de verdere actualisatie van het IHP. Zo kan de aanleg van warmtenetten voor scholen zeer interessant zijn om bij aan te sluiten.

6. Circulariteit

Voor dit thema is het de wens om met IPS, zoals beschreven onder Innovatie en ontwikkeling een aantal pilots te doen. Met als doel meer ervaring op te doen met circulair bouwen. En de vertaalslag van nieuwbouw ook te maken naar circulair renoveren en waar mogelijk voor schoolbesturen ook in/bij onderhoud aan schoolgebouwen.

Monumentale karakter schoolgebouwen

In de gemeente Hilversum bevinden zich verschillende scholen die zijn gehuisvest in monumentale gebouwen, wat een unieke uitdaging en hoge kosten met zich meebrengt voor de gemeente en de scholen. Deze monumentale gebouwen zijn van historische en culturele waarde, maar vereisen vaak speciale aandacht en zorg bij renovatie en onderhoud om hun erfgoedwaarde te behouden. Het evenwicht tussen het behoud van deze historische schatten en het voldoen aan de moderne onderwijsbehoeften is in Hilversum punt van aandacht bij renovatie én onderhoud.

Voor wat betreft **renovatie** van monumenten wordt in de begroting uitgegaan van 95% van de nieuwbouwkosten, waarbij bij niet monumentale panden 70% wordt gerekend voor renovatie. In IHP2020 werd uitgegaan van 91% van de nieuwbouwkosten voor renovatie van een monumentale school.

Het aanpassen van een monumentaal schoolgebouw vraagt altijd om maatwerk. Standaardoplossingen kunnen vaak niet worden toegepast waardoor extra investeringen ten opzichte van reguliere schoolgebouwen noodzakelijk zijn. Uit ervaringscijfers in Hilversum en bij andere gemeenten blijkt dat het hanteren van 91% van de nieuwbouwkosten doorgaans niet toereikend is. Daarom willen wij voor renovatie van monumentale panden 95% van het nieuwbouwtarief hanteren.

Voor wat betreft de bijdrage **onderhoud**, dat is het reguliere onderhoud voor rekening van de scholen, wordt landelijk gewerkt met de aanname dat het onderhoud aan monumenten gemiddeld 30% duurder is dan het onderhoud aan niet-monumentale gebouwen. De gelden die de schoolbesturen ontvangen van het Rijk voor het onderhoud aan monumentale scholen (Materiele Instandhouding) is beperkt en gebaseerd op een modern schoolgebouw.

Een bijdrage aan het onderhoud behoort niet tot de gemeentelijke zorgplicht. Echter, scholen zitten al heel lang in deze schoolgebouwen en zullen daar ook blijven, omdat de gemeente geen alternatief in nieuwbouw kan bieden. Bovendien hecht de gemeente Hilversum aan de monumentale waarde en de ruimte voor nieuwbouw is beperkt. Om te voorkomen dat de kwaliteit van deze monumentale panden de komende jaren steeds verder achteruitgaat is door de gemeenteraad bij de vaststelling van het IHP2020 besloten over een financiële tegemoetkoming.

In het raadsbesluit van IHP2020 staat dat is besloten om (1) Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) 2020-2035 vast te stellen en (2) de financiële consequenties mee te nemen in de kadernota 2020. In IHP2020 is op bladzijde 112 een bedrag van 4,9 miljoen beschreven als reële bijdrage aan de onderhoudskosten van monumentale scholen: €327.000 per jaar.

Echter, in het raadsvoorstel bij het IHP 2020 is de gemeentelijke bijdrage gemaximeerd op € 145.000 per jaar (in totaal € 2.3 miljoen). Dit werd ingegeven door de gedachte dat sommige monumenten snel gerenoveerd zouden worden en daarom geen bijdrage nodig zouden hebben. Echter veel van deze projecten zijn vertraagd. Daarnaast zullen de onderhoudskosten voor een monumentaal gebouw structureel hoog blijven ook na renovatie. Denk bijvoorbeeld aan schilderwerk en lood- en zinkwerk.

Voor het IHP 2024-2039 wordt voorgesteld om het jaarlijks bedrag voor de regeling vanaf 2024 op de eerder berekende 30% te zetten d.w.z. € 327.000 per jaar. De regeling wordt opgesteld als een voorziening onder de verordening materiele en financiële gelijkstelling Hilversum. De vaststelling van de regeling vindt afzonderlijk plaats door het college van B&W in 2024.

Balans leerlingaantallen en huisvestingscapaciteit

Het handhaven van een evenwicht tussen leerlingaantallen en huisvestingscapaciteit is van belang om de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. Gezien het belang van de doorlopende leerlijn is het ook nodig om rekening te houden met de gevolgen voor de kinderopvang/buitenschoolse opvang.

Voor de groei van de leerlingaantallen is de verwachting dat het absorptievermogen van de bestaande scholen deze op korte en middellange termijn kunnen opvangen. Dit gaan we gemeente breed monitoren, zodat we tijdig kunnen inspelen wanneer dit nodig is. Door schoolbesturen is aangegeven dat zij een mogelijk knelpunt zien in Hilversum Oost. Niet uitsluitend, maar voor deze wijk in het bijzonder dient in samenhang met alle aanwezige scholen gekeken te worden naar de beschikbare en op termijn benodigde onderwijscapaciteit. Hierbij houden we rekening met het absorptievermogen van bestaande scholen en de gebruiksmogelijkheden die schoolgebouwen die vrij komen te vallen als gevolg van nieuwbouw kunnen bieden.

Basisscholen zijn wettelijk verplicht om buitenschoolse opvang mogelijk te maken (Art. 45 lid 2 WPO). In Hilversum zijn er afspraken tussen scholen en aanbieders van de buitenschoolse opvang. Bij huisvestingsprojecten is van belang om rekening te houden met deze afspraken en huisvestingsbehoefte. Aanbieders van de kinderopvang voorzien wel een knelpunt voor de buitenschoolse opvang, alsmede voor de peuterspeelzalen.

Om te kunnen werken zijn veel ouders in Hilversum aangewezen op opvang voor hun kinderen. Goede, betrouwbare en veilige kinderopvang is voor ouders onmisbaar. Kinderopvang in Hilversum is niet slechts een instrument voor arbeidsmarktaandeel; maar is essentieel om een doorgaande leerlijn voor kinderen te realiseren.

Leerling prognoses

Op basis van de leerlingaantallen op 1-10-2021 zijn in juli 2022 door Pronexus twee prognoses opgesteld: voor primair onderwijs en voortgezet onderwijs.

1. Voor het VO wordt in 2042 een groei van 293 leerlingen ten opzichte van 2022 verwacht, dat is een relatieve groei van 3,5 %.
2. Voor het PO wordt in 2042 een groei van 415 leerlingen ten opzichte van 2022 verwacht, dat is een relatieve groei van 5,2 %.

Kanttekening bij deze prognose is dat ze dateren uit 2022 én inschatting van het speciaal (basis) onderwijs ontbreekt. In 2024 zal een nieuwe prognose worden opgesteld die jaarlijks wordt herhaald.

Toename van nieuwkomers

De groei van de bevolking vergroot de behoefte aan voorzieningen zoals het onderwijsaanbod. Het is lastig om te voorspellen hoe de internationale migraties zich zullen ontwikkelen. Uiteraard geven bestaande trends een indicatie waar onderwijshuisvesting snel en flexibel op in moet kunnen spelen. In Nederland hebben we te maken met een flinke groei van het aantal kinderen van internationale werknemers. In de periode tussen 2010 en 2020 ging het landelijk om een groei van 4,2% per jaar. De gerealiseerde groeicijfers verschillen uiteraard per regio maar het algemene beeld is duidelijk: het aantal arbeidsmigranten neemt overal toe. De taalschool en de Internationale Schakel Klas (ISK) bieden eerste opvangonderwijs voor nieuwkomers.

Hieronder vallen kinderen van statushouders, arbeidsmigranten, asielvluchtelingen en ontheemde Oekraïners. De taalschool richt zich op kinderen van 4 t/m 12 en de ISK op de 12 t/m 18 jarigen jaar die vanuit het buitenland de regio Gooi en Vechtstreek komen wonen en geen Nederlands spreken. Deze leerlingen leren in 1 jaar de basis van de Nederlandse taal.

Ook voor Hilversum en omgeving kunnen we uitgaan van een groei van het aantal internationale kinderen. De aantallen op de Taalschool zijn van 99 leerlingen in 2021 gegroeid tot ca. 280 leerlingen in 2023. En we zagen in de ISK een toename van 150 naar ruim 300 leerlingen. In Hilversum is er weinig fysieke ruimte om snel op de vraag naar extra onderwijslocaties te reageren. De taalschool kan gebruik gaan maken van het STER-gebouw.

De ISK is momenteel tijdelijk gehuisvest op 2 locaties in Naarden en Laren. ISK Het Gooi heeft in het RPO een aanvraag gedaan voor 'het verplaatsen van de nevenvestiging [van ISK Het Gooi] over een hemelsbreed gemeten afstand van meer dan drie kilometer naar Arenapark 101 te Hilversum'. Op 4 juni 2021 heeft de minister zijn goedkeuring gegeven op het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) Gooi en Vechtstreek. Aan de totstandkoming van het RPO heeft de gemeente Hilversum destijds meegewerkt. Hiermee heeft de gemeente Hilversum een zorgplicht voor het onderbrengen van de ISK binnen haar gemeentegrenzen per 1 augustus 2027.

Aansluiting stedenbouwkundige ontwikkelingen

De gemeente Hilversum streeft naar een optimale benutting van de beperkte fysieke ruimte. Waar mogelijk wordt de beschikbare fysieke ruimte multifunctioneel ingezet. Bij onderwijshuisvestingsprojecten zal worden gekeken naar een bredere benutting van de kavel, bijvoorbeeld om te verbinden opgaven op het gebied van wonen en werken.

Ook bij gebiedsontwikkelingen wordt het belang van onderwijs voor kinderen meegenomen, bijvoorbeeld op het Sportpark. In juli 2023 heeft de gemeenteraad van Hilversum het nieuwe Stedenbouwkundige Plan Sportpark vastgesteld. Met de ondertitel 'Sport in elke vezel' is duidelijk dat het doel is om van het huidige kantorenpark, de sportiefste woon-, werk-, ontspannings- en leerwijk te maken. Er wordt gewerkt aan een wijk met een hoog voorzieningenniveau en 'stevige ambities' op gebied van mobiliteit, internationaal onderwijs, natuur, economie, sport en horeca.

In het Stedenbouwkundige Plan is een eerste inpassingsstudie opgenomen voor voorzieningen op het gebied van onderwijs en kinderopvang van 9.000 m² met daarboven een bouwlaag van circa 1.500 m² met een gemengde functie (zodat dit als flexibele laag gebruikt kan worden, mocht er op termijn meer onderwijs nodig zijn). Er moet invulling worden gegeven aan deze opgenomen m², met bijzondere aandacht voor internationaal onderwijs. Dit dient in het licht gezien te worden van de planontwikkelingen op het gebied van Internationaal onderwijs. Hierover wordt een gesprek georganiseerd dat richting geeft aan hoe internationaal onderwijs in de toekomst in Hilversum eruit komt te zien. In overleg met de onderwijsbesturen wordt hierover in 2024 richting bepaald.

Overzicht projecten

Hilversum heeft 60 scholen verspreid over 63 schoolgebouwen (verdeling schoolgebouwen: 40 PO/14 VO/9 (V)SO) die onderdak bieden aan ca. 17.000 leerlingen die zich optimaal willen ontwikkelen in passende schoolgebouwen. Dit hoofdstuk geeft aan welke projecten in de periode 2024-2027 worden uitgevoerd en op basis waarvan deze projecten zijn geselecteerd.

Aan deze actualisatie liggen de eerdere afspraken uit het IHP 2020 ten grondslag, waarin hoog en gemiddeld urgente projecten zijn opgenomen. Ook bevat dit overzicht gewijzigde inzichten, aangepaste planningen en eventuele nieuwe projecten. Bijlage 1 geeft het projectoverzicht 2024-2027 context, per project is een beschrijving weergegeven. Een aantal projecten zijn opgestart in de voorliggende periode en worden gerealiseerd of zijn in de afrondende fase en is daarom niet opgenomen. Het betreft *Ayoub*, *De Wilgetak*, *De Paulusschool*, *Gymzaal Klimop* en *Villa Vrolik*.

Het recht op en de noodzaak van een voorziening vanuit onderwijshuisvesting wordt bepaald op basis van heldere criteria die zijn omschrijven in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Hilversum uit 2022. Voor opname in het IHP is er gekeken naar het recht op een voorziening en de noodzaak hiervan. Dit wordt bepaald op basis van:

- Het bouwjaar;
- De technische staat;
- De staat van het binnenklimaat van een schoolgebouw;
- Het moment waarop er eerdere renovatie/uitbreiding of aanpassingen zijn geweest;
- De in de verordening omschreven beoordelingscriteria voor toekenning van de aangevraagde voorzieningen zoals opgenomen in bijlage 1 van de verordening is gehanteerd.

Bij (vervangende) nieuwbouw wordt er zowel naar het recht op een voorziening onderwijshuisvesting als de noodzaak hiertoe gekeken. Dit wordt onder meer bepaald door de volgende criteria:

- De school bekostiging ontvangt vanuit het rijk.
- Voor een blijvend gebruik is in de prognose aangetoond dat de leerlingen voor te minste 15 jaar kunnen worden verwacht.
- Er geen alternatief gebouw beschikbaar is of komt dat geschikt is of geschikt te maken is als passende huisvesting.
- Het onmogelijk is om door medegebruik een passende huisvesting te realiseren.
- Het een gebouw betreft dat minimaal 40 jaar oud is en nog geen levensduur verlengende maatregelen heeft gehad.
- Op grond van een bouwkundige keuring wordt vastgesteld dat de conditie van voldoende zwaarwegende gebouwelementen van het schoolgebouw matig tot slecht is.

Bij uitbreiding van een schoolgebouw wordt er eveneens naar het recht op een voorziening onderwijshuisvesting als de noodzaak hiertoe gekeken. Dit wordt onder meer bepaald door de volgende criteria:

- Wanneer de vastgestelde capaciteit van een schoolgebouw kleiner is dan de overeenkomstig in bijlage III deel B van de verordening vastgestelde ruimtebehoefte en het verschil tussen de capaciteit en de ruimtebehoefte groter is dan de drempelwaarde.
- De prognose aantoont dat het aantal leerlingen dat aanwezig is niet voor ten hoogste vier jaar binnen het gebouw kan worden gehuisvest.
- Voor een blijvend gebruik is in de prognose aangetoond dat de leerlingen voor te minste 15 jaar kunnen worden verwacht.

Bij nieuwbouw, renovatie, uitbreiding en ingebruikname van een lokaal voor bewegingsonderwijs wordt er eveneens naar het recht op een voorziening onderwijshuisvesting als de noodzaak hiertoe gekeken. Dit wordt onder meer bepaald door de volgende criteria:

- De school waartoe het bewegingslokaal behoort bekostiging ontvangt vanuit het rijk.
- Voor een blijvend gebruik is in de prognose aangetoond dat de leerlingen voor te minste 15 jaar kunnen worden verwacht.
- Het onmogelijk is om gebruik te maken van een of meer lokalen bewegingsonderwijs binnen afstandsgrenzen zoals opgenomen in de verordening bijlage I deel B.1.e
- Het een gebouw betreft dat minimaal 40 jaar oud is en nog geen levensduur verlengende maatregelen heeft gehad.
- Op grond van een bouwkundige keuring wordt vastgesteld dat de conditie van voldoende zwaarwegende gebouwelementen van het schoolgebouw matig tot slecht is.

Bij constructiefouten wordt de noodzaak tot herstel aangetoond met een bouwkundige rapportage.

Projectoverzicht 2024-2027

Het projectoverzicht biedt inzicht in de te verwachten projecten en dient als basis voor het inschatten van investeringskosten gedurende de komende 4 jaar. Er is in het [hoofdstuk financiën](#) uitgegaan van m² BVO x de normvergoeding zoals gesteld in deze actualisatie.

Voor nieuwbouwprojecten en renovatie van monumentale gebouwen betekent dit m² BVO x de normvergoeding x 95%. Voor renovatie van niet monumentale gebouwen betekent dit m² BVO x de normvergoeding x 70 %. Ook geeft het overzicht de prioritering van projecten weer. Alle projecten zijn realistisch begroot en gepland in de tijd.

Toelichting

- 'Jaar' is het jaar waarin de uitvoering van dit project is gepland.
- 'Laatste voorziening' is het jaar waarin dit project voor het laatst in aanmerking kwam voor een voorziening (uitbreiding, renovatie etc.).
- **Dik gedrukte projecten zijn nieuw of gewijzigd t.o.v. IHP 2020.**
- **Rood gemarkeerde projecten zijn uitgestelde projecten/ verlaat in de tijd.**
- **Blauw gemarkeerde projecten zijn in de tijd naar voren gehaalde projecten.**

JAAR	SCHOOL	BOUW- JAAR	LAATSTE VOORZIENING	TECHNISCHE STAAT	BINNEN- KLIMAAT	BVO
2024	AT College (uitbreiding)	1972	2006 uitbreiding	n.v.t.	n.v.t.	3805
2024	De Wegwijzer(constructiefout)	1923	1990 renovatie	matig	slecht	
2024	Hilfertsheem (uitbreiding)	2016	-	n.v.t.	n.v.t.	185
2025	Ayoub	1960	2022 uitbreiding	n.v.t.	n.v.t.	510
2025	Comenius kunstgrasveld	geen	-	n.v.t.	n.v.t.	
2025	Montessori Centrum	1986	2012 uitbreiding	slecht	slecht	1941
2025	Montessori Centrum gymzaal	1986		slecht	slecht	510
2025	Villa Vrolik gymzaal	geen	-	n.v.t.	n.v.t.	510
2025	Violenschool	1982	-	slecht	slecht	2288
2025	Violenschool gymzaal	1982	-	slecht	slecht	510
2025	Hilversumse Schoolvereniging (HSV)	1909	2010 uitbreiding	matig	slecht	1725
2025	HSV gymzaal	1909	n.v.t.	matig	slecht	256
2025	Vondelschool	1920	2014 uitbreiding	redelijk	matig	1300
2025	Het Mozaïek	1973	2012 uitbreiding	matig	redelijk	936
2025	Taalschool	1978	-	redelijk	redelijk	1950
2026	AT Mavo	1984	-	slecht	slecht	900
2026	Godelindeschool	1904	-	matig	slecht	1363
2026	Godelindeschool gymzaal	1974	-	redelijk	matig	510
2026	Van Hasseltschool	1965	-	matig	slecht	1150
2026	Van Hasseltschool gymzaal	1965	-	matig	slecht	247
2026	ISK	geen	-	n.v.t.	n.v.t.	2250
2027	Lorentzschool inclusief gymzaal	1931		matig	matig	1763

Doorkijk naar periode 2028-2039

Dit IHP beslaat de projecten in periode 2024-2027. Daarnaast dienen we op basis van de verordening en het nieuwe wetsvoorstel een doorkijk te geven voor de 12 jaar daarna (2028-2039). Hierbij merken we op dat het IHP over vier jaar in 2028 herzien zal worden en dat het aannemelijk is dat de onderstaande prioritering nog zal wijzigen op basis van de situatie dan. Hier wordt een overzicht gegeven, bijlage 1 geeft dit overzicht voor de periode 2028-2039 context, per project is een beschrijving weergegeven.

Toelichting

- 'Jaar' is het jaar waarin de uitvoering van dit project is gepland.
- **Dik gedrukte projecten zijn nieuw of gewijzigd t.o.v. IHP 2020.**

JAAR	SCHOOL	BVO
2028	Groot Goylant	4000
2028	Goudenregenschool	1169
2028	Goudenregenschool gymzaal	460
2028	Nassauschool	1454
2028	Gymzaal Nassauschool	167
2028	Fabritiussschool (Egelantierstraat)	1141
2028	Fabritiussschool (Fabritiuslaan)	1380
2028	Fabritiussschool gymzaal	373
2028	De Wilge (Drebbelstraat)	2363
2028	Gymzaal de Wilge	412
2029	IPS	3720
2029	Gymzalen IPS	1020
2029	Gymzalen AT College	1840
2029	Hummelingschool	1001
2029	Gymzaal Hummelingschool	255

JAAR	SCHOOL	BVO
2029	Wijde Blik	1216
2029	Windkanter	1704
2029	Gymzaal Windkanter	477
2030	De Wegwijzer	1154
2030	Wilhelminaschool	1824
2030	Wilhelminaschool gymzaal	273
2031	Bavinck	1369
2031	Bavinck gymzaal	198
2031	Gymzaal Mozartlaan 31	510
2033	Alberdingk Thijm College (renovatie)	6995
2034	Montessori Zuid	2018
2034	Klimopschool	1704
2035	Roland Holst College, Jonkerweg	6403
2039	Donnerschool inclusief gymzaal	1543

Strategie voor tijdelijke huisvesting

Voor de uitvoering van het IHP 2024-2039 is tijdelijke huisvesting nodig voor scholen waar nieuwbouw of renovatie plaatsvindt. Verspreid over de stad zijn er de komende 16 jaar locaties benodigd waar meerdere scholen ondergebracht worden ten tijde van de bouwwerkzaamheden. Gemiddeld is dat gedurende een jaar. Voor in totaal zo'n 25 scholen is er de komende 16 jaar tijdelijke huisvesting benodigd met een oppervlakte (BVO: bruto vloeroppervlakte) variërend van 900 m² tot 7000 m².

Dit hoofdstuk gaat in op de vraag: *'Wat is de meest stabiele en kostenefficiënte oplossing voor tijdelijke onderwijshuisvesting voor de gehele doorloop van het IHP 2024-2039?'*

Analyse

Analyse van de projecten en locaties heeft uitgewezen dat het van strategisch belang is om een wissellocatie in Zuidwest en een in Noordoost Hilversum te gaan gebruiken. Vanwege kostenbeheersing wordt zoveel mogelijk gewerkt met vaste wissellocaties; gebouwen waar onderwijs gegeven kan worden aan verschillende scholen. Dit kan plaatsvinden door de inzet van gebouwen die al in bezit en gebruik zijn zoals de Jan Blankenlaan, Jan van Ghentlaan, Frans Halslaan en het gereed maken van het STER-gebouw voor onderwijs.

Daarnaast zal er omwille van de voortgang van de uitvoering van het IHP 2024-2039 en door excentrische ligging van scholen, in bepaalde gevallen gebruik gemaakt moeten worden van aan te huren of te kopen tijdelijke units. Zoals dat nu ook het geval is voor de Paulusschool aan de Nieuweg en Villa Vrolik aan de Harry Banninkstraat. Een hybride variant van vaste wissellocaties, tijdelijke locaties en tijdelijke units is benodigd omwille van kostenefficiëntie, voortgang in de uitvoering van de projecten in het IHP 2024-2039 en om belasting en overlast voor ouders, kinderen en onderwijspersoneel zoveel mogelijk te beperken. Directe nabijheid van wissellocaties ten opzichte van de school die wordt gerenoveerd of nieuwbouw krijgt, heeft sterk de voorkeur.

Tijdelijke huisvestingscarroussel

Begin 2023 heeft de gemeente het STER-gebouw aangekocht; een kantoorpand aan de zuidkant van Hilversum, dicht bij de verkeersader de Diependaalselaan. Het STER-gebouw ligt in het zuiden van de bebouwde kom en is vanwege de te grote afstand tot de omliggende basisscholen beperkt inzetbaar als wissellocatie voor tijdelijke huisvesting van de (basis)scholen. Het is wel in te zetten voor langjarige (en eventueel permanente) huisvesting van de Taalschool. Deze zijn nu beiden gehuisvest op twee locaties van matige kwaliteit.

In geval van huisvesting van de Taalschool in het STER-gebouw komt het schoolgebouw aan de Jan Blankenlaan vrij en is deze in te zetten voor tijdelijke huisvesting, al dan niet na renovatie of sloop en het neerzetten van een tijdelijk gebouw. De groepen van de Taalschool die gevestigd zijn in het tijdelijk aangehuurde Thebe kunnen ook worden gehuisvest in het STER-gebouw. Gezien de tijdelijkheid van de locatie Thebe voor de Taalschool en de kenmerken van het STER-gebouw is het advies om de Taalschool in het STER-gebouw te huisvesten.

Aanbevelingen

Aanbevelingen horende bij de strategie voor tijdelijke huisvesting zijn:

1. Het STER-gebouw wordt ingezet voor beide locaties van de Taalschool.
2. De Jan Blankenlaan wordt de vaste wissellocatie voor het Noordoosten.
3. De Jan Van Ghentlaan wordt de vaste wissellocaties voor het Zuidwesten.
4. Er is aanhuur van tijdelijke huisvesting nodig bij ruimtegebrek, frictie in tijd of excentrische locaties. Dit wordt voor de komende jaren op basis van maatwerk geregeld. Er wordt gebruik gemaakt van units die tijdelijk worden neergezet:
 - Wanneer er in de vaste wissellocaties een tekort aan beschikbare ruimte is.
 - Wanneer er een te grote afstand is tot een vaste wissellocatie.
 - Wanneer de school te groot is om te huisvesten in vaste of aan te huren locaties (VO).
 - Wanneer de voortgang wordt belemmerd door bouwvertraging of een jaarschijf met meer projecten dan er vaste wissellocaties zijn. Dit wordt actief vermeden in de planning maar kan optreden bij bouwvertraging.

Overzicht tijdelijke huisvesting

Voor de eerste 4 jaar (2024-2027) is de planning en het budget vastgesteld.

JAAR	SCHOOL	GEBIED	BVO	MOGELIJKE LOCATIE
2024	De Wegwijzer	Noordwest	1154	Niet benodigd beperkte renovatie?
2025	Montessori Centrum	Centrum	1941	Jan Blankenlaan (1,0 km) i.c.m. Frans Halslaan 1,6 km
2025	Violenschool	Zuid II	2288	Van Ghentlaan 51
2025	Hilversumse Schoolvereniging	Zuid I	1725	Van Ghentlaan 51, 2,2 km / TH
2025	Vondelschool	Noordwest	1300	Jan Blankenlaan 8 (2,4 km)/TH
2025	Het Mozaïek	Noordoost	936	Eigen terrein TH
2026	AT Mavo	Zuidoost	900	Frans Halslaan
2026	Godelindeschool	Noordwest	1363	Jan Blanken = 2 km
2026	Van Hasseltschool	Zuid II	1150	Van Ghentlaan 51
2027	Lorentzschool inclusief gymzaal	Oost	1763	Jan Blankenlaan 8 i.c.m. Frans Halslaan 2,4 km
2028	Groot Goylant	Zuidoost	4000	Eigen terrein TH i.v.m. omvang
2028	Goudenregenschool	Zuid II	1169	Van Ghentlaan 51
2028	Nassauschool	Oost	1454	Jan Blankenlaan 8/ TH
2028	Fabritiussschool (Egelantierstraat)	Zuid I	1141	Van Ghentlaan 51
2028	Fabritiussschool (Fabritiuslaan)	Zuid I	1380	Van Ghentlaan 51
2028	De Wilge (Drebbelstraat)	Noordoost	2363	Jan Blankenlaan i.c.m. Frans Halslaan (2,4 km)
2029	Hummelingschool	Zuidoost	1001	Deel Taalkring? en Jan Blankenlaan 8/ TH
2029	Wijde Blik	Zuidwest	1216	Van Ghentlaan 51
2029	Windkanter/ Dubbeldekker	Zuidoost	1704	Jan Blankenlaan 8
2030	Wegwijzer	Noordwest	1154	Jan Blankenlaan
2030	Wilhelminaschool	Zuid I	1824	Van Ghentlaan 51
2031	Bavinck	Zuid II	1369	Van Ghentlaan 51
2033	Alberdingk Thijm College (renovatie)	Zuid I	6995	Eigen terrein TH i.v.m. omvang
2034	Montessori Zuid	Zuid II	2018	Van Ghentlaan 51
2034	Klimopschool	Noordwest	1704	Jan Blankenlaan 8
2035	Roland Holst College, Jonkerweg	Noordwest	5785	Eigen terrein TH i.v.m. omvang
2039	Donnerschool inclusief gymzaal	Noordwest	1543	Jan Blankenlaan 8
TOTAAL			43308	

Financiën

IHP 2024-2027

Er zit spanning op de kwaliteit van onze gebouwen en de betaalbaarheid, dit is in lijn met het landelijke beeld. De recente brief van de VNG, PO raad en VO-raad aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benadrukt dit en geeft aan dat er substantieel extra geïnvesteerd zal moeten worden in onderwijshuisvesting door de rijksoverheid.

In dit IHP wordt nadrukkelijk samenwerking gezocht met schoolbesturen over de cofinanciering van onderwijsgebouwen. Zoals eerder beschreven is dit een van de uitgangspunten waarop het Hilversumse kwaliteitskader en de bijbehorende vergoeding is gebaseerd. Ook is er contact tussen de gemeente en het onderwijs over helpende regelingen en financieringsconstructies. Te denken valt aan de toekomstige Duurzaam Maatschappelijk Vastgoed regeling (DuMaVa) die heropent in april 2024 en de Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS).

In de context van gemeentelijke verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting is het onderscheid tussen investeringen en exploitatiebegroting van belang. De investeringsbegroting heeft betrekking op de financiële langetermijnplanning voor investeringen in schoolgebouwen die nodig zijn. Dit hoofdstuk geeft eerst de investeringsbegroting 2024-2027 weer. Daarna volgt inzicht in het effect van deze actualisatie op de gemeentelijke exploitatiebegroting.

Investeringsbegroting 2024-2027

De totaal benodigde investeringsruimte voor de uitvoering van in periode 2024-2027 bedraagt **€ 87.404.000** voor de periode van 4 jaar. Op 6 mei 2020 heeft de gemeenteraad een besluit genomen waardoor **€ 128.294.000** investeringsruimte ter beschikking is gesteld voor de uitvoering van het IHP 2020. Tevens is destijds besloten om jaarlijkse indexatie op de basis van de BDB-index toe te passen.

Sinds IHP2020 zijn kosten gemaakt voor uitvoering van projecten. Ook waren voor de periode 2020–2023 investeringen gepland die niet volgens plan zijn gerealiseerd. Hierdoor resteert uit 2020-2023 nog **€ 13.457.000** budget dat we in de periode 2024-2027 inzetten.

Tevens is een eenmalige sterretjespost van **€ 500.000** uit het coalitieakkoord beschikbaar voor de verbetering van de ventilatie op scholen. En er is **€ 250.000** beschikbaar voor de renovatie van het STER-gebouw. Het totaalbedrag dat reeds beschikbaar is gesteld voor de uitvoering van IHP 2024-2027 bedraagt **€ 54.762.000**.

Om de projecten in de periode 2024-2027 uit dit IHP te realiseren is de reeds door de gemeenteraad beschikbare investeringsruimte voor deze periode niet toereikend. Er is een tekort van **€ 32.642.000** voor de periode 2024-2027. Hierna wordt beschreven waar de extra budgetvraag uit voortkomt.

1. Toepassen van het Hilversumse kwaliteitskader op projecten

We gaan uit van realistische bedragen passend bij de ambities en hanteren het in [het hoofdstuk Ambitielijn 2 beschreven Hilversumse-kwaliteitskader](#) voor de projecten die zijn beschreven in het [hoofdstuk Projectoverzicht 2024-2027](#). Er wordt gekozen voor dezelfde vergoeding voor zowel PO als VO en gaan uit van een normbedrag van € 3.488 per m² BVO.

Het betreft een stijging van 5,51% (€ 182) per m² BVO ten opzichte van de door de raad bepaalde vergoeding bij vaststelling van het IHP 2020 (IHP 2020 ging uit van € 2.100 normvergoeding + € 600 BENG bekostiging + jaarlijkse indexatie op basis van de BDB-index = €3.306 prijspeil 2024). Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 3.953.000** voor de periode 2024-2027.

2. Nieuw aangedragen projecten of gewijzigd t.o.v. IHP2020

Voor wat betreft door schoolbesturen nieuw aangedragen of gewijzigde projecten sluiten we met de financiën aan bij het projectoverzicht uit [hoofdstuk Projectoverzicht 2024-2027](#). Er zijn 8 nieuwe projecten opgenomen in het projectoverzicht voor de periode 2024-2027 t.o.v. IHP 2020. Bij de samenstelling van het IHP2020 waren bijvoorbeeld nog niet alle projecten in beeld, zijn uitgangspunten gewijzigd of is er sprake van leerling-toename. Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 20.857.000** voor de periode 2024-2027.

3. Redelijke vergoeding bij renovatie van monumenten

We sluiten met de financiën aan bij het monumentale karakter van schoolgebouwen zoals in [het hoofdstuk Monumentale karakter schoolgebouwen](#) beschreven. Voor wat betreft renovatie van monumenten wordt in de begroting uitgegaan van 95% van de nieuwbouwkosten, waarbij bij niet monumentale panden 70% wordt gerekend voor renovatie. In IHP2020 werd uitgegaan van 91%. Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 1.024.000** voor de periode 2024-2027.

4. Investeringskosten voor de tijdelijke huisvestingsstrategie

We sluiten met de financiën aan op de tijdelijke huisvestingsstrategie zoals beschreven in [het hoofdstuk Strategie voor tijdelijke huisvesting](#). Er dient rekening gehouden te worden met extra investeringskosten voor de aanpassingskosten en mogelijke aanhuur van wissellocaties.

Er dient ook rekening gehouden te worden met de exploitatiekosten voor de aan te huren/kopen tijdelijke units voor onderwijshuisvesting, verhuiskosten en mogelijk benodigd leerlingenvervoer voor gymonderwijs. Dit leidt tot een totaalbedrag van **€ 1.000.000** (investeringskosten) en **€ 218.000** (minder exploitatie) in periode 2024-2027.

5. Invoering stelpost vertraging/onvoorziene prijsverhoging

Om vertraging tegen te gaan en onvoorziene prijsverhogingen op te kunnen vangen, nemen we een stelpost op, aansluitend bij [ambitielijn 1](#). De werkelijke kosten voor een schoolgebouw zijn projectspecifiek (onder andere vorm, locatiegebonden eisen) en zullen vrijwel altijd afwijken van het kwaliteitskader. De werkelijke kosten bevinden zich in een indicatieve bandbreedte van -5% tot +10% ten opzichte van het referentiebedrag.

Er wordt een stelpost ingericht voor de periode 2024-2027 ter hoogte van 2,5%. Deze afwijkingspercentages zijn, evenals het kwaliteitskader, berekend door een onafhankelijk kennisinstituut voor bouwkosten (Bouwkosten Database 'BDB') Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 2.096.000** voor de periode 2024-2027.

6. Stelpost IKC-vorming

We sluiten met de financiën aan bij [ambitielijn 2](#). We onderzoeken de mogelijkheden voor IKC-vorming en creëren een stelpost à € 500.000 om te kunnen schakelen wanneer IKC-vorming mogelijkheden biedt. In het bedrag is uitgegaan van een nieuwbouwproject met 1 lokaal van 115 m² per 9 groepen. We gaan uit van het normbedrag per m². We gaan er in de exploitatie van uit dat de kapitaallasten van de investering in IKC worden gedekt door marktconforme huurvergoeding.

Daarnaast zal een bedrag moeten worden in gezet om dit projectmatig uit te werken en de nota huur/verhuur op te stellen. Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 500.000** voor de periode 2024-2027.

7. Stelpost Bouwrijp en sloopkosten bij nieuwbouw/uitbreiding

In IHP2020 is financieel geen rekening gehouden met de kosten van het bouwrijp maken van locaties en eventuele sloopkosten bij nieuwbouw. De kosten hiervoor zitten ook niet in het nieuwe normbedrag. Deze kosten komen voor rekening van de gemeente. Om te voorkomen dat er vertraging optreedt vanwege ontbrekende dekking hanteren wij een stelpost van **€ 1.000.000** in periode 2024-2027.

8. Scenariowijzigingen t.o.v. IHP2020

Diverse projecten, die reeds stonden opgenomen in IHP2020, hebben in het nieuwe IHP2024-2039 andere uitgangspunten. Een voorbeeld is de wijziging van scenario van uitbreiding naar renovatie van het gehele schoolgebouw. Een ander voorbeeld is de wijziging van scenario van renovatie naar nieuwbouw. Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 2.212.000** in periode 2024-2027.

OPBOUW EXTRA BENODIGDE INVESTERINGSRUIMTE	BEDRAG
1. Toepassen van het kwaliteitskader op projecten	€ 3.953.000
2. Nieuwe en gewijzigde projecten	€ 20.857.000
3. Vergoeding renovatie van monumenten	€ 1.024.000
4. Investeringskosten tijdelijke huisvestingsstrategie	€ 1.000.000
5. Invoering stelpost vertraging/onvoorziene prijsverhoging	€ 2.096.000
6. Stelpost IKC-vorming	€ 500.000
7. Stelpost Bouwrijp en sloopkosten nieuwbouw/uitbreiding	€ 1.000.000
8. Scenariowijzigingen	€ 2.212.000
Tekort voor de periode 2024-2027	€ 32 642.000

Effecten op de exploitatiebegroting 2024-2027

Met de jaarlijkse vaststelling van het Investeringsprogramma (OHP) wordt het investeringskrediet voor Onderwijshuisvesting beschikbaar gesteld door de Raad. Deze investeringen leiden tot kapitaallasten (rente en afschrijving) die ten laste komen van de exploitatiebegroting. De exploitatiebegroting betreft de financiële planning voor de jaarlijkse baten en lasten van de gemeente. De uitgaven voor onderwijshuisvesting staan in taakveld 4.2.

De belangrijkste uitgaven zijn deze kapitaallasten. Daarnaast moet rekening worden gehouden met:

1. Exploitatiekosten tijdelijke huisvestingsstrategie 2024-2027

We sluiten met de financiën aan op de tijdelijke huisvestingsstrategie zoals beschreven in [het hoofdstuk Strategie voor tijdelijke huisvesting](#). Er dient rekening gehouden te worden met de exploitatiekosten voor de aan te huren/kopen tijdelijke units voor onderwijs-huisvesting, verhuiskosten en mogelijk benodigd leerlingenvervoer voor gymonderwijs. Zoals hiervoor is beschreven, dient ook rekening gehouden te worden met investeringskosten voor de aanpassingskosten en mogelijke aanhuur van wissellocaties. Dit leidt tot een totaalbedrag van **€ 1.000.000** (investeringen) en **€ 218.000** (minder exploitatie) in periode 2024-2027.

2. Vergoeding onderhoud monumenten 2024-2039

We sluiten met de financiën aan bij het monumentale karakter van schoolgebouwen zoals in [het hoofdstuk Monumentale karakter schoolgebouwen](#) beschreven. Voor wat betreft renovatie van monumenten ondersteunt de gemeente Hilversum scholen in de periode 2021-2023 met € 145.000 per jaar en van 2024-2039 voor in totaal een gemaximeerd bedrag van € 327.000 per jaar. Dit is **€ 182.000** per jaar meer dan de € 145.000 waarover reeds is besloten bij IHP2020.

3. Extra huurkosten 2024-2039

Om het aantal thuiszitters te verminderen is er een nieuwe voorziening gecreëerd bij de Kleine Prins. Daarom is het nodig om een extra gebouw aan te huren. Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 130.000** per jaar.

4. Haalbaarheid/vaststelling aantal m² BVO per schoolgebouw

In lijn met ambitielijn 1 zullen in 2024 en 2025 haalbaarheidsonderzoeken worden uitgevoerd voor een aantal projecten om te bepalen of renovatie of nieuwbouw de beste optie. Ook zal een meting plaatsvinden om het werkelijk aantal m² BVO per schoolgebouw vast te stellen. Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 40.000** per jaar in 2024 en 2025.

5. Personele kosten 2024-2039

Voldoende personele capaciteit is een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van het IHP. Tijdens IHP2020 is besloten over tijdelijke extra formatie van 2FTE tot medio 2025. Gezien de opgave uit dit IHP is het noodzakelijk om deze plaatsen structureel in te vullen. Dit leidt tot een totaalbedrag **€ 164.000** per jaar.

OPBOUW EXTRA BENODIGDE EXPLOITATIERUIMTE	BEDRAG
2. Vergoeding onderhoud monumenten 2024-2039	€ 182.000 per jaar
3. Extra huurkosten 2024-2039	€ 130.000 per jaar
4. Haalbaarheid/vaststelling aantal m ² BVO per schoolgebouw	€ 40.000 per jaar
5. Personele kosten 2024-2039	€ 164.000 per jaar

BIJLAGE: TOELICHTING OP PROJECTOVERZICHT 2024 – 2027

2024

AT Scholen – AT College - Uitbreiding: 3805 m² BVO

Het AT College groeit structureel tot 1.624 leerlingen. Op de locatie wordt daarom een uitbreiding gerealiseerd op de plek van de huidige drie sportzalen. Renovatie van het hoofdgebouw is in 2033 voorzien. De tijdelijke groei van het leerlingenaantal wordt opgevangen in het naastgelegen gebouw Laapersveld 13. De uitbreiding wordt gerealiseerd onder de voorwaarden van het IHP 2020. Het ontwerpproces is te ver gevorderd om dit aan te passen op de voorwaarden zoals die bij de actualisatie worden vastgelegd.

De school wil graag onder de nieuwbouw een fietsenkelder realiseren. Over dit kostenverhogende element is nog geen besluit genomen. Wel is in het financiële voorstel IHP 2024-2039 enige ruimte gereserveerd voor deze wens omdat een fietsenkelder de overlast voor omwonenden aanzienlijk zal beperken. In tijdelijke huisvesting is voorzien.

CVO – Hilfertsheem - Uitbreiding: 130 m² BVO

Het Hilfertsheem College is gevestigd in een nieuw gebouw (2016) samen met de Da Costaschool (BO). De school groeit en heeft structureel 480 leerlingen terwijl het is gebouwd voor 450 leerlingen. Het ruimte tekort is met name merkbaar in de kantine die CVO uit wil breiden met zo'n 130 m². De school is bereid tot cofinanciering. Uitbreiding aula en kantine op basis van leerlingengroei.

CorDeo – De Wegwijzer - Renovatie/constructiefout: 1154 m² BVO

Het schoolgebouw waarin De Wegwijzer is gehuisvest, is een gebouw uit 1923. Het gebouw is een Dudok monument en beschikt nog over diverse authentieke elementen. In 1990 heeft het gebouw een renovatie ondergaan. Het gebouw heeft een inpandige gymzaal. Het binnenklimaat is een aandachtspunt. Met name de ventilatie en de temperatuur worden als slecht beoordeeld.

Recent is aan het licht gekomen dat de regenwaterafvoer niet in staat is om grote hoeveelheden neerslag af te voeren. Dakspanten zijn aangetast en het schoolplein staat regelmatig onder water. Herstel en verbetering van regenwaterafvoer en dakspanten is noodzakelijk om het gebouw in stand te houden. Een levensduur verlengende renovatie is in 2030 aan de orde.

BIJLAGE: TOELICHTING OP PROJECTOVERZICHT 2024 – 2027

2025

Stichting Noor – Ayoub - Uitbreiding: 510 m² BVO

Het schoolgebouw van Ayoub is een gemeentelijk monument uit 1960.

De gymzaal is in 1971 gerealiseerd naast het schoolgebouw en heeft geen monumentale status. Het schoolbestuur geeft aan dat de school niet praktisch en functioneel is ingedeeld, maar dat het gebouw wel een blikvanger is en dat de school dus graag in het gebouw zou willen blijven.

Volgens de leerlingenprognose gaat het aantal leerlingen de komende jaren fors groeien. Het schoolgebouw laat momenteel al een tekort aan onderwijscapaciteit zien. In de toekomst zal dit tekort enkel groter worden door de snelle groei van het aantal leerlingen. Wegens het tekort aan onderwijscapaciteit is het voorstel uitbreiding op de gymzaal voor 510 m². Het gaat hierbij om een nieuw project.

CVO – Comenius - Kunstgrasveld als sportvoorziening

Comenius heeft een tekort aan binnensportruimte. Dit kan niet of moeizaam opgelost worden in de nabijheid van de school. Wel beschikt de school over een eigen sportveld. Hierop kan niet gebouwd worden. Door de aanleg van een kunstgrasveld kan het 'binnensport-tekort' opgelost worden. Er moet nog nader onderzocht worden of deze oplossing passend is.

STIP – Villa Vrolik - gymzaal

De leerlingen van Villa Vrolik maken op dit moment nog voor het bewegingsonderwijs gebruik van de Lieberg. Voor Villa Vrolik wordt in de directe omgeving een gymzaal gerealiseerd op basis van de KVLO-normen; een zaalafmeting van 14x22 m en een totaal BVO van 510 m².

HMS – Montessori Centrum - Vervangende nieuwbouw: 1941 m² BVO

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

HMS – Montessori Centrum gymzaal

Vervangende nieuwbouw: 510 m² BVO

De Montessorischool is sinds 1990 gehuisvest op een locatie in het centrum van Hilversum. Het schoolgebouw komt uit het jaar 1986 en is in 2012 uitgebreid.

Het oude gebouwdeel is kwalitatief niet meer op orde. De technische staat wordt als slecht beoordeeld. Het gebouw is voorzien van enkel glas, de klimaatbeheersing is slecht en de school heeft regelmatig te maken met lekkages. Ook de functionaliteit van het gebouw is matig en het gebouw ondersteunt onvoldoende het onderwijsconcept van de school. De school heeft een capaciteitstekort dat oploopt tot ongeveer 280 m² BVO in 2035.

Op basis van een businesscase is gekozen voor vervangende nieuwbouw op de locatie. Mede omdat er geen alternatieve locatie beschikbaar is. Er loopt nog een bezwaarprocedure tegen het collegebesluit het huidige gebouw niet op de gemeentelijke monumentenlijst te zetten. De gymzaal is gevestigd in een gebouw naast de school. Het voldoet niet aan de eisen voor het bewegingsonderwijs wat betreft omvang en functionaliteit (o.a. hoogte van de gymzaal). De gymzaal en school worden geïntegreerd. Eventueel kostenverhogend element is als de gymzaal op een verdieping moet worden gerealiseerd vanwege de beperkte ruimte op de kavel. Voor dit project is tijdelijke huisvesting noodzakelijk.

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

BIJLAGE: TOELICHTING OP PROJECTOVERZICHT 2024 – 2027

STIP Hilversum – De Violschool + gymzaal

Nieuwbouw/renovatie: gebouw 2288 m² BVO en gymzaal 510 m² BVO

De Violschool is gehuisvest in een schoolgebouw uit 1982. De kwaliteit van het gebouw is slecht. De luchtkwaliteit van het gebouw wordt slecht bevonden. De onderhoudslasten van het gebouw zijn zeer hoog. Volgens de leerlingenprognose zal het aantal leerlingen de komende jaren met 9% toenemen. De groei van de normatieve ruimtebehoefte leidt niet tot capaciteitsproblemen. Voor de Violschool wordt een bouwkundige rapportage opgesteld waarin de afweging renovatie/ nieuwbouw wordt gemaakt. Vooralsnog wordt in deze actualisatie nieuwbouw/renovatie voor 2288 m² schoolgebouw en 510 m² gymzaal rekening gehouden.

STIP Hilversum – Vondelschool - Beperkte renovatie: 1300 m² BVO

De Vondelschool is gehuisvest in een schoolgebouw uit 1920. Het gebouw is een Rijksmonument en is in 2014 uitgebreid met ongeveer 250 m². Het gebouw heeft een inpandige gymzaal die onlangs door het schoolbestuur is opgeknapt. De kwaliteit van het gebouw wordt als redelijk beoordeeld: het is recentelijk nog opgeknapt. Het monumentale pand brengt beperkingen met zich mee: het binnenklimaat van het monumentale gedeelte van het gebouw wordt als matig beoordeeld.

Het gebouwdeel uit 2014 wordt als prettig ervaren. De exploitatielasten van het monument zijn hoog, dit geldt voor zowel de onderhoudslasten als de energielasten. Voor de Vondelschool is het voorstel om een beperkte renovatie op te nemen en indien mogelijk de capaciteit uit te breiden om het huidige medegebruik op het ARHC op te vangen.

HSV – Hilversumse Schoolvereniging + gymzaal

Renovatie: schoolgebouw 1.725 m² BVO en gymzaal 256 m² BVO

De Hilversumse schoolvereniging is gehuisvest in een gemeentelijk monument uit 1909. Het gebouw is meerdere malen uitgebreid en gerenoveerd. Functioneel sluit het gebouw aan bij het onderwijsconcept van de school. De leerlingenontwikkeling is volgens de leerlingenprognose en het schoolbestuur stabiel. De school kent geen capaciteitsproblemen. Het schoolbestuur geeft aan dat o.a. het binnenklimaat, het sanitair, de buitenwanden en het dak aandachtspunten zijn. De exploitatielasten van het monument zijn hoog, dit geldt voor zowel de onderhoudslasten als de energielasten.

Uit een recente conditiemeting van het schoolgebouw en een daaraan gekoppeld MJOP de zullen de onderhoudskosten de komende jaren dusdanig stijgen. De kwalitatief redelijke staat van het gebouw waarin de HSV is gehuisvest, geeft aanleiding tot het realiseren van toekomstbestendige huisvesting die voldoet aan de hedendaagse eisen. In het kader van dit IHP zijn er ingrepen voor het schoolgebouw van de Hilversumse Schoolvereniging benodigd. Het voorstel voor dit gebouw is daarmee renovatie en verduurzamen voor 1.725 m² aan onderwijsruimte en 256 m² voor de gymzaal. Het gaat hierbij om een nieuw project.

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

BIJLAGE: TOELICHTING OP PROJECTOVERZICHT 2024 – 2027

Stichting Elan – Het Mozaïek - Renovatie monumentaal deel: 936 m² BVO

Het schoolgebouw waar Het Mozaïek in is gehuisvest en bestaat uit twee bouw- delen. Het monumentale deel dateert uit 1973. Dit deel van het gebouw is sterk verouderd en past functioneel gezien niet meer bij de wensen die het onderwijs aan de ruimten stelt. Bovendien kent dit gebouwdeel veel inefficiënte capaciteit. In 2012 is het gemeentelijk monument uitgebreid.

De kwaliteit van het monumentale bouwdeel van het schoolgebouw van Het Mozaïek vraagt om aandacht. Voor een toekomstbestendige oplossing is het voorstel dit monumentale bouwdeel te renoveren. Er wordt voor 936 m² renovatie voorgesteld voor het monumentale gedeelte.

STIP Hilversum – De Taalschool - Nader te bepalen: 1950 m² BVO

De Taalschool staat vermeld als aandachtspunt in het IHP 2020 maar heeft verder geen concreet uitgewerkte oplossingsrichtingen. Voorgesteld wordt de twee vestigingen van de Taalschool aan de Jan Blankenlaan en in het Thebe- gebouw gezamenlijk te huisvesten in het nog aan te passen Ster-gebouw. Hier kan een 18 klassige school gerealiseerd worden met een BVO van 2300 m².

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

2026

AT-scholen – AT Mavo - Vervangende nieuwbouw: 900 m² BVO

Op het terrein van het Groot Goylant is in de vorm van semipermanente huisvesting onderdak geboden aan de AT Mavo. Dit is in het licht van de identiteit van de school een ongewenste situatie. Daarbij komt dat het gebouw uit 1984 in zeer slechte staat verkeerd. Een ventilatiesysteem ontbreekt waardoor het binnenklimaat een groot probleem vormt. De bouwkundige en functionele noodzaak voor nieuwbouw is duidelijk.

Het is nog duidelijk of dit gerealiseerd gaat worden door verhuizing naar een ander gebouw of door nieuwbouw. In IHP2024-2039 is rekening gehouden met nieuwbouw.

Godelinde Schoolvereniging – Godelindeschool - Renovatie: 1363 m² BVO

Het schoolgebouw van de Godelindeschool is een gemeentelijk monument uit 1904. Het gebouw is in 1974 uitgebreid met een uitpandige gymzaal op het terrein. De kwaliteit van het gebouw wordt als matig beoordeeld en scoort met name slecht op klimaatbeheersing. Ook wordt de technische staat van de binnen- en buitengevel als slecht beoordeeld.

De exploitatielasten van het monument zijn hoog. Verwacht wordt dat het aantal leerlingen op de Godelindeschool stabiel zal blijven en er is sprake van passende huisvesting voor het aantal leerlingen. Het huidige schoolgebouw van de Godelindeschool voldoet technisch en functioneel niet meer aan de hedendaagse eisen. De huidige kwaliteit geeft aanleiding om het gebouw aan te pakken en toekomstbestendig te maken. Het voorstel voor dit schoolgebouw is om deze te renoveren voor 1363 m².

Godelinde Schoolvereniging – gymzaal - Renovatie: 510 m² BVO

De Godelindeschool heeft op het terrein aan de Mozartlaan een separate gymzaal staan. De gymzaal komt uit het jaar 1974. De gymzaal heeft, in tegenstelling tot het schoolgebouw, geen monumentale status. De gymzaal wordt ook ingezet als speellokaal. Het schoolbestuur geeft aan dat de functionaliteit van de gymzaal goed is. Echter, de lichtinval, luchtkwaliteit en technische kwaliteit van het gebouw worden als matig beoordeeld.

Het schoolbestuur geeft aan dat het dak aan vernieuwing toe is en dat de ramen niet kunnen worden geopend, omdat er vleermuizen naar binnen vliegen. De capaciteit van de oefenvloer voldoet aan de norm.

BIJLAGE: TOELICHTING OP PROJECTOVERZICHT 2024 – 2027

De gymzaal voldoet aan de klokuurbehoefte van de school en heeft een normatieve overcapaciteit van 4 klokuren. De kwaliteit van de gymzaal van de Godelindeschool geeft aanleiding tot ingrijpen. Voor het schoolgebouw is renovatie opgenomen. In lijn met deze oplossing is het voorstel voor deze gymzaal ook renovatie voor 510 m² BVO.

Proceon – Van Hasseltschool + gymzaal

Renovatie: schoolgebouw 1.150 m² BVO en gymzaal 247 m² BVO

De Van Hasseltschool is gehuisvest in een schoolgebouw uit 1965. De kwaliteit van het gebouw wordt als matig beoordeeld. Het binnenklimaat van het gebouw is slecht. Zo is (natuurlijke) ventilatie door de huidige bouwconstructie nauwelijks mogelijk. De functionaliteit wordt als matig beschouwd.

Het is een klassiek gebouw met een lange gang, waarbij aan één zijde lokalen zijn geplaatst. De onderhoudslasten van het gebouw zijn hoog en er is een achterstand op het onderhoud. Gezien de verantwoordelijkheid voor het adequaat onderhoud bij het schoolbestuur ligt, zal dit op basis van cofinanciering worden uitgevoerd. Volgens de leerlingenprognose blijft het aantal leerlingen de komende jaren stabiel.

De kwalitatief matige staat van het gebouw waarin de Van Hasseltschool is gehuisvest geeft aanleiding tot het realiseren van toekomstbestendige huisvesting die voldoet aan de hedendaagse eisen. Het voorstel voor dit schoolgebouw is renovatie voor 1.150 m² aan onderwijsruimte. Ook voor de gymzaal is het voorstel renovatie voor 247 m².

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

GSF – ISK

De ISK is momenteel tijdelijk gehuisvest op 2 locaties in Naarden en Laren. ISK Het Gooi heeft in het RPO een aanvraag gedaan van 'het verplaatsen van de nevenvestiging [van ISK Het Gooi] over een hemelsbreed gemeten afstand van meer dan drie kilometer naar Arenapark 101 te Hilversum'. Op 4 juni 2021 heeft de minister zijn goedkeuring gegeven op het Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) Gooi en Vechtstreek. Aan de totstandkoming van het RPO heeft de gemeente Hilversum destijds een bijdrage heeft geleverd. Dit RPO leidt tot een zorgplicht voor de ISK per 1 augustus 2027. De verdere uitwerking is onderdeel van een nader gesprek over internationaal onderwijs.

2027

STIP Hilversum – Lorentzschool + gymzaal - Renovatie: 1763 m² BVO

De Lorentzschool is verdeeld over 2 locaties. De hoofdlocatie is gehuisvest aan de Lorentzweg in een rijksmonument uit 1931. Het schoolgebouw beschikt over een inpandige gymzaal. De kwaliteit van het schoolgebouw wordt als matig beoordeeld. De dislocatie is gehuisvest in een voormalige kleuterschool en is een gemeentelijk monument uit 1930. Het gebouw is compleet gerenoveerd in 2005.

De kwalitatief matige staat van de hoofdlocatie aan de Lorentzweg en de behoefte aan meer onderwijscapaciteit geven aanleiding tot het oplossen van het capaciteitstekort en het realiseren van toekomstbestendige huisvesting voor de Lorentzschool. Voor de Lorentzschool wordt renovatie voor 1763 m² voorgesteld inclusief gymzaal. Voor Oost dient in samenhang met alle aanwezige scholen gekeken te worden naar de beschikbare en op termijn benodigde onderwijscapaciteit.

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

Hieronder geven wij op basis van de verordening en het nieuwe wetsvoorstel een doorkijk voor de 12 jaar daarna (2028-2039). Hierbij merken we op dat het IHP over vier jaar in 2028 herzien zal worden en dat het aannemelijk is dat de onderstaande prioritering nog zal wijzigen op basis van de situatie dan.

2028

AT Scholen – Groot Goylant

Vervangende nieuwbouw/renovatie VO: 4000 m² BVO

Het gebouw waar het Groot Goylant gehuisvest is, is gerealiseerd in 1968 en zo'n 6000 m² groot. In 2011 is de aula van het gebouw uitgebreid. Het gebouw is verouderd en de technische en functionele kwaliteit laat te wensen over. Het binnenklimaat vormt daarbij een belangrijk aandachtspunt. Het gebouw is destijds gebouwd als technische vmbo-school voor werktuigbouwkundige installaties. Het huidige onderwijsaanbod vraagt om andere type ruimten.

Door de nadelige netto-bruto verhouding is er ook veel inefficiënte capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit (ongeveer 2000 m² BVO) in het gebouw. Een deel van de overcapaciteit is in gebruik gegeven aan het ICT-campus. Het mediacollege van AT (voor groep 3 en 4 VMBO) is onderdeel van Groot Goylant maar gehuisvest aan de Prins Bernhardstraat 160.

De renovatie of nieuwbouwplannen moeten bekeken worden in samenhang met de toekomstige locatie van de AT-mavo, de plek voor het Media-college en de huisvesting van de ICT-campus. De kavel van Groot Goylant is zeer ruim en biedt daarom veel ontwikkelingsmogelijkheden. Tijdelijke huisvesting noodzakelijk.

STIP Hilversum – Goudenregenschool

Vervangende nieuwbouw: 1169 m² BVO

De hoofdlocatie van de Goudenregenschool is gehuisvest in een gebouw uit 1959. Het gebouw is twee keer uitgebreid, in 1980 en 2002. De kwaliteit van de gebouwdelen uit 1959 en 1980 is matig. Deze gebouwdelen zijn voorzien van enkel glas en het binnenklimaat is slecht te regelen. De onderhoudslasten van het gebouw zijn hoog. Volgens de leerlingenprognose blijft het aantal leerlingen op de school stabiel. Voor de Goudenregenschool wordt voorgesteld om in samenhang met de omliggende scholen te kijken naar de in de toekomst benodigde onderwijscapaciteit. Vooral nog wordt voor de school vervangende nieuwbouw voorgesteld voor 1169 m².

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

STIP Hilversum – Goudenregenschool/ Wijde blik gymzaal

Renovatie of nieuwbouw: 460 m² BVO

De dislocatie van de Goudenregenschool aan het Augustinushof beschikt over een separate gymzaal die dateert uit 1971. De technische kwaliteit van het gebouw wordt als slecht beoordeeld. Ook zijn de akoestiek en de luchtkwaliteit slecht. De capaciteit van de oefenvloer is 252 m² en voldoet daarmee aan de norm. Naast de Goudenregenschool maakt ook de Augustinusschool gebruik van de gymzaal. De beschikbare zaalcapaciteit is op dit moment voldoende om te voorzien in de normatieve klokuurbehoefte van beide scholen. Op dit moment heeft de gymzaal een normatieve overcapaciteit van 12 klokuren en verwacht wordt dat dit in de toekomst zo zal blijven. De kwaliteit van de gymzaal, locatie Kerkelanden, geeft aanleiding tot ingrijpen. Er dient hiervoor een gedegen afweging te worden tussen renovatie en nieuwbouw. Voor de gymzaal wordt voorgesteld om in samenhang met de omliggende scholen te kijken naar de in de toekomst benodigde (bewegings-)onderwijscapaciteit.

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

STIP Hilversum – Fabritiussschool Egelantierstraat + Fabritiuslaan **Renovatie: 1141 m² en 1380 m² BVO**

De Fabritiussschool is gehuisvest in 2 Dudokmonumenten. Het hoofdgebouw is een rijksmonument uit 1927. Het pand brandde in 1985 af en is in 1988 herbouwd en gerenoveerd. De kwaliteit van het gebouw wordt als matig beoordeeld. Met name de technische staat en het binnenklimaat functioneren niet naar behoren. De ventilatie en temperatuur in het gebouw zijn moeilijk te reguleren.

De dislocatie bevindt zich enkele straten verderop en is ook een rijksmonument uit 1927. Op de dislocatie is de onderbouw van de Fabritiussschool gehuisvest. De kwaliteit van dit gebouw wordt ook als matig beoordeeld. Het binnenklimaat van het gebouw is slecht wegens het enkel glas, slechte isolatie en het ontbreken van ventilatiesystemen. Voor beide locaties van de Fabritius wordt voorgesteld renovatie op te nemen voor 1141 m² en 1380 m² BVO.

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

STIP Hilversum – Fabritiussschool gymzaal - Renovatie: 373 m² BVO

De hoofdlocatie en dislocatie van de Fabritiussschool maken gebruik van de inpandige gymzaal aan de Fabritiuslaan. Deze gymzaal bevindt zich in het monumentale hoofdgebouw van de Fabritiussschool dat dateert uit 1927. De leerlingen in de onderbouw maken gebruik van het speellokaal dat zich in het pand van de dislocatie bevindt.

De leerlingen van de Paulusschool maken ook gebruik van de gymzaal aan de Fabritiuslaan. De kwaliteit van de gymzaal wordt als matig beschouwd. De technische kwaliteit van de zaal is slecht. Ook de akoestiek in de gymzaal functioneert niet naar behoren. De capaciteit van de oefenvloer is 252 m² en voldoet daarmee aan de norm.

De gymzaal heeft momenteel een normatieve overcapaciteit van 2 klokuren en verwacht wordt dat de gymzaal in de toekomst een normatief ruimtetekort van 1 klokuur heeft. Hierbij is uitgegaan van zowel de normatieve klokuurbehoefte van de Fabritiussschool als de Paulusschool.

De kwaliteit van de gymzaal van de Fabritiussschool geeft aanleiding tot ingrijpen. Voor het schoolgebouw aan de Fabritiuslaan is renovatie opgenomen. In lijn met deze oplossing is voor de gymzaal renovatie voorgesteld om de kwaliteit op orde te brengen.

AT Scholen – De Wilge + gymzaal (Drebbelstraat) **Renovatie monument: 2363 m² BVO en gymzaal 412 m² BVO**

De Wilge is gehuisvest in een gemeentelijk monument uit 1929. Het gebouw is wegens de groei van de school meerdere malen uitgebreid, in 1980, 2000, 2011 en 2014. De kwaliteit van de hoofdlocatie wordt als matig beoordeeld. Het binnenklimaat wordt slecht beoordeeld. Ook de functionaliteit laat te wensen over en de ruimten zijn weinig flexibel in te zetten.

Volgens de leerlingenprognose zal het totaal aantal leerlingen van De Wilge toenemen. In 2035 zal er een capaciteitstekort van ongeveer 650 m² BVO zijn. Dit wordt opgevangen door de dislocatie Wilgentak te realiseren. Een levensduur verlengende renovatie is aan de orde. Omdat het een monument betreft is gerekend met 95% van de nieuwbouwwaarde. Tijdelijke huisvesting is noodzakelijk

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

Proceon – Nassauschool + gymzaal

Renovatie: schoolgebouw 1.454 m² BVO en gymzaal 167 m² BVO

De Nassauschool is gehuisvest in een rijksmonument van Dudok uit 1930. De kwaliteit van het schoolgebouw is matig. Ook de technische installaties functioneren niet naar behoren. De temperatuur van het gebouw is slecht te reguleren waardoor de temperaturen in de zomer hoog kunnen oplopen. Het gebouw beschikt over zonnepanelen en ledverlichting.

Het schoolgebouw is voorzien van een inpandige gymzaal. De gymzaal wordt tevens ingezet als speellokaal. De luchtkwaliteit van het gebouw is slecht en de technische kwaliteit van het gebouw functioneert niet naar behoren. De kwalitatief matige staat van het gebouw waarin de Nassauschool is gehuisvest geeft aanleiding tot het realiseren van toekomstbestendige huisvesting die voldoet aan de hedendaagse technische en functionele eisen. Het voorstel voor het gebouw is daarmee renovatie voor 1.454 m² aan onderwijsruimte. Ook voor de gymzaal is het voorstel renovatie voor 167 m².

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

2029

International Primary School – IPS - (ver)nieuwbouw: 3720 m² BVO

International Primary School (IPS) Hilversum bestaat uit twee locaties, te weten de hoofdlocatie aan de Rembrandtlaan 30 en de dislocatie aan de Minckelersstraat. De hoofdlocatie van IPS Hilversum is gehuisvest in een rijksmonument uit 1919. Het gebouw is in 2001 gerenoveerd. De kwaliteit van het schoolgebouw is matig, waarbij met name de technische staat als slecht wordt beoordeeld. Volgens de leerlingenprognose neemt het totaal aantal leerlingen van IPS Hilversum de komende jaren toe met 10%. Het schoolbestuur en de gemeente hebben gesprekken gevoerd om IPS Hilversum op de korte termijn op 1 locatie in Hilversum te clusteren. Mogelijk leiden deze plannen ertoe dat de overige locaties worden afgestoten.

Door renovatie van de huidige gebouwen op de locatie aan de Rembrandtlaan en de Minckelersstraat, zouden deze gebouwen kunnen dienen als onderwijscapaciteit ten behoeve van andere scholen. Voor de IPS wordt vooralsnog rekening gehouden met 3720 m² op het Sportpark/ Arenapark. Realisatie van het Arenapark wordt geschat rond 2029. Dit dient echter wel in het licht gezien te worden van de planontwikkelingen op het gebied van Internationaal onderwijs. Hierover wordt in 2024 een voorzieningengesprek georganiseerd dat richting geeft aan hoe internationaal onderwijs in de toekomst in Hilversum er uit komt gaat zien.

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

International Primary School – Gymzaal - Nader te bepalen: 1020 m² BVO

De hoofdlocatie van het IPS Hilversum beschikt over een inpandige gymzaal. Deze is gehuisvest in een rijksmonument uit 1919, waarvan de klimaat technische staat en de functionaliteit als slecht worden beoordeeld. Bovendien heeft de gymzaal een oefenvloer van 136 m² die niet voldoet aan de norm. De gymzaal doet ook dienst als speellokaal. Het schoolbestuur heeft de voorkeur om de gymzaal te behouden voor de groepen 1 t/m 4 en de groepen 5 t/m in een gymzaal elders te laten gymmen. De beschikbare capaciteit voldoet aan de normatieve klokuurbehoefte van de gehele school.

Het schoolbestuur en de gemeente hebben gesprekken gevoerd om IPS Hilversum op de korte termijn op één locatie in Hilversum te clusteren. De totale klokuurbehoefte van 51 uur verhuist daarmee naar een ander gebied. De oplossing om te voorzien in de klokuurbehoefte van IPS Hilversum dient te worden gevonden in combinatie met het scenario voor de school en de daar aanwezige sportvoorzieningen, dan wel nieuwbouw van een sportvoorziening met 2 zalen voor IPS Hilversum. Bijdrage aan sportvoorzieningen afstemmen op AT College.

Dit dient echter wel in het licht gezien te worden van de planontwikkelingen op het gebied van Internationaal onderwijs. Hierover wordt in 2024 een voorzieningengesprek georganiseerd dat richting geeft aan hoe internationaal onderwijs in de toekomst in Hilversum eruit komt te zien.

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

AT College – Gymzalen

Nieuwbouw als onderdeel grotere sportvoorziening: 1840 m² BVO

Voor de permanente uitbreiding van het AT College is het afbreken van de drie geschakelde gebouwen noodzakelijk. Dit zal in 2024 gebeuren. Het ATC zal gaan sporten in de nieuw te ontwikkelen multi-sport voorziening op het Arenapark. Vanuit onderwijs wordt het equivalent van vier gymzalen ingebracht voor ATC. Dat is de totale behoefte nadat ook de uitbreiding is gerealiseerd.

Oplevering van het project wordt verwacht in 2029. Tot die tijd wordt er gesport in een tijdelijke tenthal die op het Arenapark zal worden gerealiseerd.

AT-scholen – Hummelingschool + gymzaal

Renovatie of nieuwbouw: 1001 m² BVO + 255 m² BVO

Het gebouw waar de C. Hummelingschool is gehuisvest, dateert uit 1970. Het gebouw is technisch verouderd en past functioneel gezien niet meer bij de huidige leerlingenpopulatie en het speciaal onderwijs. Het binnenklimaat vormt een probleem. Het ontbreekt aan ventilatiemogelijkheden en de temperatuur is moeilijk te reguleren.

De gymzaal is, net als het schoolgebouw bouwkundig en functioneel toe aan renovatie of nieuwbouw. Gezien de geringe omvang van de zaal ligt nieuwbouw voor de hand. Planmatig is een levensduur verlengende renovatie aan de orde of (vervangende) nieuwbouw. Het schoolbestuur heeft aangegeven ook open te staan voor verhuizing naar een andere locatie. Tijdelijke huisvesting is noodzakelijk bij vervangende nieuwbouw.

STIP Hilversum – De Wijde Blik - Vervangende nieuwbouw: 1.216 m² BVO

De Wijde Blik, voorheen de Goudenregenschool Kerkelanden is gehuisvest in een schoolgebouw uit 1968. In 2008 heeft een uitbreiding plaatsgevonden waarbij 2 lokalen zijn bijgebouwd. De kwaliteit van de uitbreiding wordt goed beoordeeld. Echter, het oude bouwdeel wordt minder goed beoordeeld en met name de temperatuur is moeilijk te reguleren in het gebouw wegens het enkel glas.

Volgens de leerlingenprognose wordt verwacht dat het aantal leerlingen rond de 90–95 leerlingen blijft. Het gebouw heeft momenteel een capaciteitsoverschot van ruim 500 m² BVO. De kwalitatief matige staat van het gebouw waarin de Goudenregenschool locatie Kerkelanden is gehuisvest en de structurele overcapaciteit, geeft aanleiding tot het realiseren van toekomstbestendige huisvesting op de korte termijn die voldoet aan de hedendaagse eisen en die passend is voor het aantal leerlingen.

Voor de Wijde Blik wordt voorgesteld om in samenhang met de omliggende scholen te kijken naar de in de toekomst benodigde onderwijscapaciteit. Vooralsnog wordt voor de school vervangende nieuwbouw voorgesteld voor 1.216 m².

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

AT Scholen – Augustinusschool - Vervangende nieuwbouw: 1.472 m² BVO

De Augustinusschool is gehuisvest in een schoolgebouw uit 1970. Voor de Augustinusschool wordt voorgesteld om in samenhang met de omliggende scholen te kijken naar de in de toekomst benodigde onderwijscapaciteit. Vooralsnog wordt voor de school vervangende nieuwbouw voorgesteld voor 1.472 m².

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

STIP Hilversum – Windkanter - Renovatie: 1.704 m² BVO

De Windkanter/ Dubbeldekker is gehuisvest in een gemeentelijk monument uit 1967. De kwaliteit van het gebouw is matig. De ventilatie en temperatuur zijn slecht te reguleren. Ook geeft het schoolbestuur aan dat de functionaliteit van het gebouw beperkt is. De kwalitatief matige staat van het gebouw waarin De Dubbeldekker is gehuisvest, geeft tot het realiseren van toekomstbestendige huisvesting die voldoet aan de hedendaagse technische en functionele eisen. Het voorstel voor het gebouw is daarmee renovatie voor 1704 m².

STIP Hilversum – Gymzaal Windkanter - Renovatie: 477 m² BVO

De gymzaal voor de Windkanter bevindt zich in het monumentale schoolgebouw uit 1967. De kwaliteit van de gymzaal wordt door het schoolbestuur als matig tot slecht beschouwd. Met name de luchtkwaliteit en akoestiek worden als slecht aangemerkt. De oefenvloer heeft een oppervlakte van 252 m² en is daarmee een volwaardig zaaldeel. Voorgesteld wordt renovatie op te nemen voor de gehele zaal met een BVO van 477m².

2030

CorDeo – De Wegwijzer - Renovatie/constructiefout: 1154 m² BVO

Het schoolgebouw waarin De Wegwijzer is gehuisvest, is een gebouw uit 1923. Het gebouw is een Dudok monument en beschikt nog over diverse authentieke elementen. In 1990 heeft het gebouw een renovatie ondergaan. Het gebouw heeft een in pandige gymzaal. Het binnenklimaat is een aandachtspunt. Met name de ventilatie en de temperatuur worden als slecht beoordeeld. Recent is aan het licht gekomen dat de regenwaterafvoer niet in staat is om grote hoeveelheden neerslag af te voeren. Dakspanten zijn aangetast en het schoolplein staat regelmatig onder water. Herstel en verbetering van regenwaterafvoer en dakspanten is noodzakelijk om het gebouw in stand te houden. Een levensduur verlengende renovatie is in 2030 aan de orde.

Proceon – Wilhelminaschool + gymzaal

Renovatie: schoolgebouw 1.824 m² BVO en gymzaal 273 m² BVO

De hoofdlocatie van de Wilhelminaschool is gehuisvest in een gebouw uit 1955. Het schoolgebouw is twee keer uitgebreid: in 2004 en in 2012. De kwaliteit van het gebouw wordt als matig tot redelijk beschouwd. Met name de technische staat van het gebouwdeel uit 1955 functioneert niet naar behoren. Ook de temperatuur en lichtinval worden als matig beoordeeld.

De gymzaal van de Wilhelminaschool is in pandig gehuisvest in het schoolgebouw. De gymzaal dateert uit 1955. De technische kwaliteit wordt als redelijk beoordeeld. Ook het binnenklimaat wordt door het schoolbestuur redelijk bevonden. De capaciteit van de oefenvloer is 180 m² en functioneel gezien voldoet de gymzaal niet.

De kwalitatief matige staat van het gebouw waarin de Wilhelminaschool is gehuisvest, geeft aanleiding tot het realiseren van toekomstbestendige huisvesting die voldoet aan de hedendaagse technische en functionele eisen op middellange termijn. Voor het schoolgebouw zijn zowel renovatie als nieuwbouw als variant opgenomen. Het gaat hierbij om 1.824 m². In lijn met deze varianten zijn voor deze gymzaal de volgende varianten denkbaar: variant vergroten zaalcapaciteit en onderzoeken of het op orde brengen van de capaciteit middels uitbreiding van de huidige gymzaal dan wel nieuwbouw te realiseren is.

Of variant nieuwbouw waarbij nieuwbouw voor het schoolgebouw wordt gerealiseerd in combinatie met het realiseren van een volwaardige gymzaal. Bij de gymzaal gaat het om 273 m².

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

2031

Wilhelminaschool Bavinck + gymzaal

Renovatie: schoolgebouw 1.369 m² BVO en gymzaal 198 m² BVO

De Wilhelminaschool Bavinck is gehuisvest in een rijksmonument uit 1922 dat in 2006 is gerenoveerd. De functionaliteit en het binnenklimaat van het gebouw zijn goed. De technische staat heeft wel enkele gebreken. De gymzaal van de Wilhelmina Bavinck is gehuisvest in het monumentale schoolgebouw dat dateert uit 1922. De kwaliteit van de gymzaal wordt als redelijk beschouwd.

De kwalitatief matige staat van het gebouw geeft aanleiding tot het realiseren van toekomstbestendige huisvesting die voldoet aan de hedendaagse technische en functionele eisen. Het voorstel voor het gebouw is daarmee renovatie voor 1.369 m² aan onderwijsruimte. Ook voor de gymzaal is het voorstel renovatie voor 198 m².

NB Let bij dit project op de consequenties voor kinderopvang.

De Kleine Prins Hilversum – Gymzaal Mozarthof Mozartlaan 31

Renovatie of nieuwbouw: 510 m² BVO

De Mozarthof is een school voor speciaal onderwijs en bestaat uit een hoofdlocatie en een naastgelegen dislocatie. Beide schoolgebouwen hebben een inpandige gymzaal. Deze gymzalen worden ook ingezet als speellokaal. De capaciteit van de oefenvloeren is in beide gymzalen onvoldoende. De gymzaal aan de Mozartlaan 29 komt uit 1976 en de kwaliteit wordt beoordeeld als redelijk. De gymzaal aan de Mozartlaan 31 komt uit 1965 en de kwaliteit wordt als matig beoordeeld. De temperatuur in de gymzaal is moeilijk te reguleren en wegens de grote hoeveelheid ramen aan de lange zijde valt geregeld te veel buitenlicht de zaal in. Er is een normatief tekort aan zaalcapaciteit van 12 klokuren. Nog bepaald moet worden of er een levensduur verlengende renovatie dan wel nieuwbouw noodzakelijk is.

2033

AT Scholen – Alberdingk Thijm College (hoofdlocatie)

Renovatie: 6.995 m² BVO

Het Alberdingk Thijm College is een snel gegroeide school. De permanente groei (tot 1650 ll.) wordt opgevangen door nieuwbouw op de plek van de huidige gymzalen. De gymzalen worden onderdeel van de nieuwe multi-portvoorziening op het Arenapark. Dit gebouw is gerealiseerd in 1972 en voorzien van een losse uitbreiding op het plein in 2006.

De technische kwaliteit van het gebouw is slecht, het gebouw is verouderd. Ook past het gebouw functioneel niet bij nieuwe vormen van onderwijs en is het schoolplein te klein voor de hoeveelheid leerlingen. Ook zijn er veel klachten over het binnenklimaat. Een levensduur verlengende renovatie is noodzakelijk. Vervangende nieuwbouw kan overwogen worden.

2034

Stichting Hilversumse Montessorischolen –Montessori Zuid

Renovatie: 2.018 m² BVO

Dit project is t.o.v. IHP 2020 naar achter verplaatst (was 2028). Het schoolgebouw waarin de Montessorischool Zuid is gehuisvest, is gebouwd in 1981. Het schoolgebouw is twee keer uitgebreid. In 1999 zijn vijf lokalen bijgebouwd en in 2011 zijn twee lokalen boven op het bestaande gebouw geplaatst. De functionaliteit van het gebouw wordt als redelijk beschouwd. De ruimten zijn flexibel in het gebruik. In het oudste deel van het gebouw heeft de school te maken met (klimaat)technische beperkingen. Het klimaat is moeilijk te beheersen en de ventilatie in het gebouw is slecht. Gezien de matige staat van de oudste bouwdelen ligt renovatie voor de hand.

BIJLAGE: DOORKIJK NAAR PERIODE 2028 – 2039

Stichting Elan – De Klimopschool - Renovatie: 1704 m² BVO

De Klimop is een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs en is gevestigd in een gebouw dat dateert uit 1935. In 2010 is het pand uitgebreid en door een inbreiding heeft het schoolbestuur het bouwdeel uit 1935 gedeeltelijk gerenoveerd. De technische kwaliteit van het gebouw is matig. Met name de schil van het oudste bouwdeel is kwetsbaar.

Het schoolbestuur is erg tevreden over de locatie van de school, in een rustige wijk en aan de rand van het bos. Het bestuur is ook tevreden over de functionaliteit van het schoolgebouw, met als kanttekening dat de lokalen aan de kleine kant zijn. Het binnenklimaat is redelijk. Airco's moeten ervoor zorgen dat het in de zomer niet te warm wordt. De verwachting is dat het leerlingaantal de komende jaren stabiel blijft. Het schoolbestuur geeft aan vooral in te willen op verduurzaming. Vooralsnog wordt voorgesteld renovatie voor 1704 m² BVO op te nemen.

2035

GSF – Roland Holst College, Jonkerweg - Renovatie: 6.403 m² BVO

Het gebouw aan de Jonkerweg betreft de hoofdlocatie van het Adriaan Roland Holst College. Dit gemeentelijk monument is gerealiseerd in 1903. In 1990 is het grotendeels afgebrand, waarna het in 1993 heropgebouwd is. In 1995 heeft een uitbreiding plaatsgevonden.

De kwaliteit van met name de installaties en het binnenklimaat is slecht. De temperatuur is slecht te reguleren en op de bovenste verdiepingen wordt het 's zomers dusdanig warm dat er geen lesgegeven kan worden. De functionele kwaliteit is matig. Het gebouw past niet meer automatisch bij de wensen van deze tijd. Voorgesteld wordt renovatie in 2035 op te nemen in het IHP voor een BVO van 6403 m².

Dat is inclusief 850 m² BVO voor de twee gymzalen aan de Jonkerweg 20, uit bouwjaar 1980. Op korte afstand van de hoofdlocatie staan twee volwaardige gymzalen uit 1980. De kwaliteit wordt door het schoolbestuur als matig beoordeeld. Met name de luchtdoorstroming is slecht te reguleren en de akoestiek in de zalen is onvoldoende.

2039

Stichting J.H. Donnerschool – Donnerschool + gymzaal

Nader te bepalen: 1.543 m² BVO

De school is in 2014 in het gebouw getrokken. Voorafgaand aan deze inhuizing is het gebouw, dat dateert uit 1955, gerenoveerd. De technische staat is goed op orde. In 2019 is het gebouw met twee lokalen en een theorielokaal uitgebreid. Het binnenklimaat, en dan met name de temperatuur, vormt 's zomers een groot probleem.

Op de school ontbreekt een speellokaal voor de jongste leerlingen. Het gymlokaal voldoet niet aan de verplichte afmetingen. Er is een capaciteitstekort aan het ontstaan omdat klassen kleiner worden omdat de leerlingenpopulatie zwaardere problematiek kent. Het vraagt tegelijkertijd om meer begeleidingsruimte. De zorgcomponent van dit soort onderwijs wordt uitgevoerd in 'onderwijs vierkante meters'.

Functioneel past het gebouw niet goed bij de populatie leerlingen. Lokalen zijn van elkaar gescheiden en de drie bouwlagen en maken samenwerking tussen docenten onderling en met ondersteunend personeel en zorgpersoneel moeilijk. De vele trappen en smalle gangen in het gebouw zorgen ervoor dat er tijdens escalaties in het gedrag van leerlingen er soms onveilige situaties ontstaan.

COLOFON

© Gemeente Hilversum 2024

Ontwerp & vormgeving:

Studio Pietje Precies bv, Hilversum

Meer informatie:

Gemeente Hilversum

Dudokpark 1

1217 JE Hilversum

www.hilversum.nl